

Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна
Економічний факультет
Кафедра економіки та менеджменту

Кваліфікаційна робота бакалавра

На тему: УПРАВЛІННЯ ДЕПОЗИТНОЮ ПОЛІТИКОЮ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

Виконала: студентка 4 курсу,
групи ЕН-41

Спеціальності 073 «Менеджмент»
Освітньо-професійної програми
«Менеджмент організацій»

Чжань ЦИХУІ

Керівник наукової роботи: кандидат
економічних наук, доцент

Ганна СУКРУШЕВА

Рецензент: к.е.н., доцент
доцент кафедри підприємництва,
торгівлі і логістики
НТУ «ХПІ»
Інна ІППОЛІТОВА

Харків – 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Факультет _____ економічний _____
Кафедра _____ економіки та менеджменту _____
Освітньо-кваліфікаційний рівень _____ бакалавр _____
Спеціальність _____ 073 «Менеджмент» _____
Освітньо-професійна програма _____ «Менеджмент організацій» _____

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Ганна ДОРОШЕНКО

(підпис)

(ініціали, прізвище)

«06» червня 2024 року

**З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА**

Чжань Цихуї

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи «Управління депозитною політикою комерційного банку»

керівник роботи Сукрушева Ганна Олегівна, кандидат економічних наук, доцент
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від
«09» квітня 2024 року № 2101-5/786

2. Строк подання студентом роботи «05» червня 2024р.

3. Перелік питань, які потрібно розробити: обґрунтувати теоретичну сутність депозитних операцій комерційних банків; розкрити сутність, етапи та принципи побудови депозитної політики комерційного банку; дати характеристику об'єкту дослідження та провести аналіз фінансових результатів АТ КБ «Приват банк»; провести оцінку депозитної політики банку; визначити перспективні напрямки удосконалення депозитної політики АТ КБ «Приватбанк».

4. План роботи

№ з/п	Назва етапів роботи
1	Розробка та узгодження змісту кваліфікаційної роботи магістра, ознайомлення з літературними джерелами за темою.
2	Робота над теоретичним розділом.
3	Доопрацювання першого розділу згідно з рекомендаціями наукового керівника. Написання другого розділу кваліфікаційної роботи.
4	Доопрацювання другого розділу згідно з рекомендаціями наукового керівника. Підготовка третього розділу кваліфікаційної роботи.
5	Доопрацювання кваліфікаційної роботи згідно з рекомендаціями наукового керівника, подання до рецензування.
6	Подання роботи на кафедру

5. Дата видачі завдання «12» вересня 2023 р.

Здобувач вищої освіти

Чжань ЦИХУІ
(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

Ганна СУКРУШЕВА
(прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми

Світлана БАБИЧ
(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ДЕПОЗИТНОЮ ПОЛІТИКОЮ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ	7
1.1 Теоретична сутність депозитних операцій комерційних банків	7
1.2 Сутність, етапи та принципи побудови депозитної політики комерційного банку	10
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ДЕПОЗИТНОЇ ПОЛІТИКИ АТ КБ «ПРИВАТ БАНК» ТА НАПРЯМКИ ЇЇ УДОСКОНАЛЕННЯ	20
2.1 Характеристика об'єкту дослідження та аналіз фінансових результатів АТ КБ «Приват банк»	20
2.2 Оцінка депозитної політики банку	25
2.3 Перспективні напрямки удосконалення депозитної політики АТ КБ «Приватбанк»	30
ВИСНОВКИ	44
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	47
ДОДАТКИ	53

ВСТУП

У наш час, формування стратегічної депозитної політики комерційного банку потребує глибокого аналізу та комплексного підходу. На цьому етапі необхідно враховувати різноманітні фактори, такі як економічна ситуація, конкурентне оточення, регулятивне середовище та потреби клієнтів, для того щоб визначити оптимальні стратегічні цілі.

Одним із ключових моментів у формуванні депозитної політики є ретельний аналіз економічної кон'юнктури та прогнозування її розвитку. Банк повинен уважно вивчити макроекономічні показники, такі як інфляція, процентні ставки та рівень безробіття, для встановлення найбільш вигідних умов для залучення та утримання депозитів.

Успішне формування депозитної політики також передбачає аналіз конкурентного середовища та оцінку пропозицій інших банків на ринку. Це дозволяє банку визначити власні конкурентні переваги та розробити унікальні пропозиції для привернення депозитів, такі як вигідні відсоткові ставки або бонусні програми.

До інших ключових аспектів формування депозитної політики відноситься урахування потреб та вподобань клієнтів: різні клієнти можуть мати різні фінансові цілі, такі як збільшення заощаджень, отримання доходу або зменшення ризику. Банк повинен пропонувати різноманітні депозитні продукти, які відповідають різним фінансовим цілям клієнтів. Банк повинен адаптувати свої пропозиції та послуги до різних категорій клієнтів, враховуючи їхні фінансові цілі, ризикотерпимість та особисті уподобання, тобто деякі клієнти можуть бути більш консервативними і вибирати менш ризиковані депозитні продукти, тоді як інші можуть бути більш готові до ризику та шукати вищу доходність.

Узагальнюючи, формування депозитної політики у сучасних умовах вимагає комплексного підходу та урахування різних аспектів, що дозволяє банку залучати й утримувати депозити, забезпечуючи його стабільність та розвиток в

змінному фінансовому середовищі, все це вказує на актуальність теми кваліфікаційної роботи бакалавра.

Метою роботи є теоретичне та практичне обґрунтування механізму управління депозитною політикою комерційного банку.

Завдання кваліфікаційної роботи:

1) обґрунтувати теоретичну сутність депозитних операцій комерційних банків;

2) розкрити сутність, етапи та принципи побудови депозитної політики комерційного банку;

3) дати характеристику об'єкту дослідження та провести аналіз фінансових результатів АТ КБ «Приват банк»;

4) провести оцінку депозитної політики банку;

5) визначити перспективні напрямки удосконалення депозитної політики АТ КБ «Приватбанк».

Об'єктом кваліфікаційної роботи є процеси, що впливають на формування депозитної політики комерційного банку.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні підходи до аналізу депозитної політики банку.

Положення дослідження базуються на застосуванні статистичної та аналітичної вибірки, а також на використанні методів угруповань, вартісного та порівняльного аналізу динамічного стану досліджуваного об'єкту.

Апробацію результатів дослідження підтверджено участю в науково-практичній конференції шляхом написання тез.

Елементи новизни кваліфікаційної роботи:

1) систематизовано напрями вдосконалення депозитної політики комерційного банку та шляхи їх вирішення, на рівні держави, банківської системи та АТ КБ «Приват банк»;

2) запропоновано впровадження нових депозитних продуктів для АТ КБ «Приват банк».

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ДЕПОЗИТНОЮ ПОЛІТИКОЮ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

1.1 Теоретична сутність депозитних операцій комерційних банків

Банк регулярно здійснює різноманітні фінансові операції, які можна розділити на дві основні категорії: активні та пасивні операції. Пасивні операції банку полягають у збільшенні грошових ресурсів, якими банк управляє. Ці ресурси складаються зі залучених та власних коштів банку, які можна класифікувати на дві основні групи в залежності від способу їхнього нагромадження: не депозитні та депозитні.

Депозитні операції є частиною пасивних операцій банку і призводять до збільшення або збереження частини залучених коштів, які клієнти (як юридичні, так і фізичні особи) тимчасово розміщують у банку на визначених умовах у формі банківського вкладу або депозиту.

До таких операцій зазвичай належать:

- Відкриття та обслуговування розрахункових, поточних та інших банківських рахунків, на яких клієнти накопичують свої грошові кошти (надходження на рахунки клієнтів або власні грошові виручки).

- Відкриття рахунків для вкладів фізичних осіб, на які клієнти вносять певні суми, та управління цими рахунками (включаючи приймання додаткових сум вкладів, якщо це передбачено умовами рахунку).

- Відкриття рахунків для депозитів юридичних осіб, на які ці особи негайно вносять певні суми, та управління цими рахунками, включаючи приймання додаткових сум депозитів, якщо це передбачено умовами рахунку.

В банківській практиці термін "депозит" зазвичай означає:

1. Записи в банківських книгах, які підтверджують грошові вимоги власників депозиту до банку.

2. Грошові кошти, внесені юридичними та фізичними особами в банк у формі вкладів на певних умовах, зафіксованих у договорі банківського вкладу (або банківського рахунку).

Депозитні операції класифікуються таким чином, як представлено на рисунку 1.1.

Рис.1.1 – Класифікація депозитних операцій

Джерело: складено автором на основі [13, 29]

Строкові депозити є внесками у банк на певний фіксований період, призначені не для поточних операцій. Протягом строку дії депозиту не

дозволяється вносити додаткові кошти на рахунок. Оформлення вкладу на строковий депозит передбачає укладення додаткового письмового договору.

Строковий депозит становить джерело капіталу та потенційного доходу для клієнта банку. Цей вид депозиту приносить власникові визначений дохід у вигляді відсотків, які залежать від терміну та суми депозиту (зазвичай, чим довший строк і вища сума депозиту, тим вища відсоткова ставка). Гроші можна отримати лише після завершення строку дії депозиту, разом із нарахованими відсотками, та перевести їх на розрахунковий рахунок. Передача коштів третім особам заборонена.

У разі бажання вкладника змінити суму чи строк депозиту, потрібно розірвати поточний договір, вилучити вклад та укласти нову угоду на нових умовах.

Строкові депозити існують у двох формах:

- Строковий вклад з можливістю попереднього вилучення.
- Строковий вклад з фіксованим строком.

Строкові вклади з можливістю попереднього вилучення передбачають, що клієнт повідомляє банк про свій намір вилучити вклад у певний строк, як це визначено умовами договору. Відсоткова ставка за такими вкладками залежить від терміну повідомлення.

Депозитні та ощадні сертифікати є одними з ключових інструментів депозитної політики комерційних банків. Ці сертифікати регулюються законодавством України.

Банківський сертифікат (депозитний або ощадний) є документом, що підтверджує суму вкладу в банк та права вкладника на отримання цієї суми разом з нарахованими відсотками після закінчення строку вкладу.

Депозитні сертифікати доступні для юридичних осіб, а ощадні - для фізичних. Ці сертифікати можуть бути випущені як резидентам, так і нерезидентам.

Банк має право емітувати сертифікати, якщо він відповідає наступним умовам:

- Подання щорічної звітності, яка підтверджена аудиторською фірмою.
- Має досвід банківської діяльності протягом не менше двох років.
- Відповідає обов'язковим економічним нормативам, установленим

Національним банком України.

- Дотримується банківського законодавства та нормативних актів НБУ.
- Виконує обов'язкові резервні вимоги, установлені НБУ.

Комерційним банкам дозволяється емітувати свої сертифікати лише після реєстрації умов їх емісії та обігу в Національному банку України. Ці сертифікати можуть бути випущені тільки в національній валюті України та перебувати в обігу лише на території цієї країни.

1.2 Сутність, етапи та принципи побудови депозитної політики комерційного банку

У сучасних умовах кожен комерційний банк повинен розробити стратегію управління своєю депозитною політикою для ефективного розвитку, функціонування та досягнення цілей. Залучення та розміщення грошових ресурсів є критичними аспектами його діяльності.

Правління банку затверджує та визначає ключові стратегічні напрями депозитної політики, веде моніторинг за її впровадженням та узгоджує умови залучення депозитів.

Комітет з управління активами та пасивами ухвалює стратегічні рішення щодо формування портфеля депозитів, забезпечує поточний контроль за застосуванням політики в різних структурних підрозділах банку, аналізує структуру та динаміку ресурсів для прийняття коригувальних заходів за необхідності.

Залученням депозитів у різних формах займаються спеціалізовані відділи банку, такі як відділ цінних паперів для емісії власних векселів, депозитних та ощадних сертифікатів, відділ вкладів для громадян, відділ активів і пасивів для

депозитів юридичних осіб, а також кредитний відділ, згідно з організаційною структурою банку.

Депозитна політика представляє собою стратегічний та тактичний план залучення грошових коштів клієнтів з подальшим поверненням. Вона має бути внутрішньо узгодженою, має бути економічно обґрунтованою та конкурентоспроможною.

Ця політика включає в себе завдання, зазначені на рисунку 1.2.

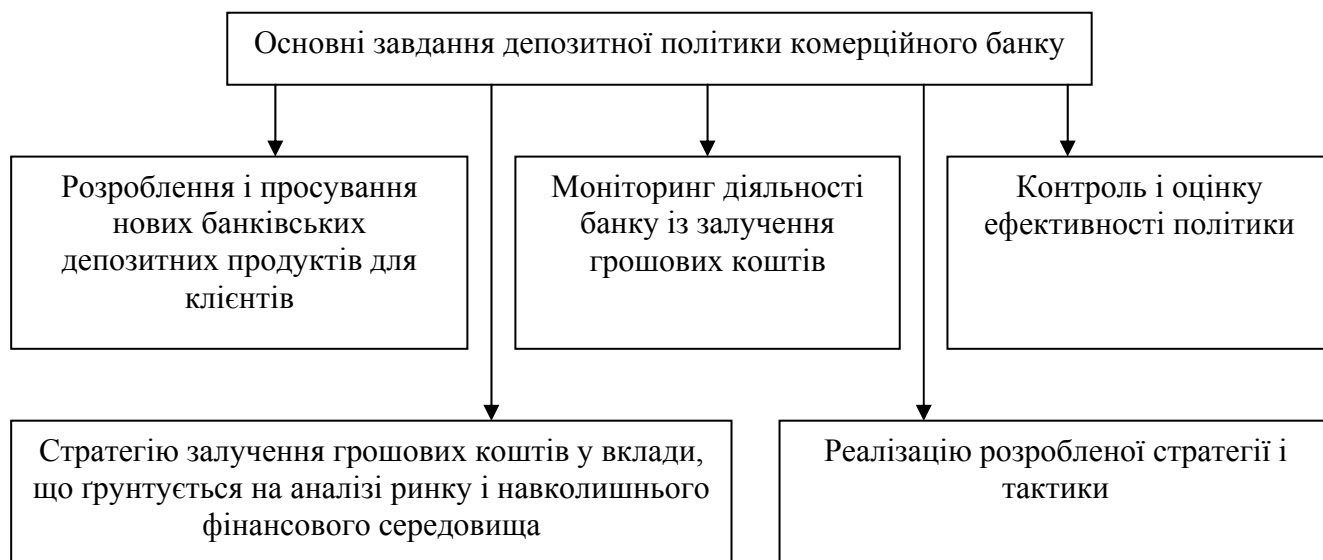

Рис. 1.2 - Основні завдання депозитної політики комерційного банку

Джерело: складено автором на основі [18, 32]

Фінансове управління банку спільно з казначейством визначає загальну потребу банку в депозитних ресурсах на різні періоди, встановлює відсоткові ставки, обсяги резервів в Національному банку України та забезпечує контроль за дотриманням нормативів ризику за залученими ресурсами, визначеними регулятором та іншими критеріями.

Розробленням та впровадженням депозитної політики займаються різні структурні підрозділи банку (фінансове управління, управління цінними паперами, казначейство, кредитне управління, управління розвитку бізнесу), а також органи управління банку: комітет з управління активами і пасивами та правління банку.

Для залучення коштів банки розробляють Положення щодо депозитних операцій, у яких визначаються:

1. правовий статус учасників договірних відносин;
2. умови приймання та зміст депозитів;
3. права вкладників та обов'язки банку;
4. порядок укладення договору банківського вкладу;
5. способи приймання та видачі вкладу;
6. умови нарахування та виплати відсотків за вкладами;
7. перелік необхідної документації для відкриття та користування

вкладом.

Рівень відсоткових ставок на вклади визначається кожним банком з урахуванням ставки рефінансування НБУ та стану грошового ринку, базуючись на власній депозитній політиці. Процентні ставки також залежать від типу вкладів. Наприклад, для депозитів на вимогу, які характеризуються нестабільним залишком, застосовуються мінімальні ставки.

Банки розробляють і впроваджують комплекс заходів для залучення коштів господарюючих суб'єктів і громадян. Одним із важливих інструментів конкуренції між банками є процентна політика, оскільки дохідність від вкладених коштів є стимулом для клієнтів розміщувати свої кошти у вкладах.

Для збереження клієнтів та забезпечення стабільних залишків на рахунках на вимогу, що є ключовим фактором для банків у забезпеченні стабільності їхніх фінансових потоків, застосовуються різноманітні заходи стимулювання. Одним із таких заходів є пропозиція підвищених відсотків на залишок коштів на рахунку на вимогу або встановлення мінімального залишку, з якого починають нараховувати відсотки. Це часто зазначається в договорі банківського рахунку і є частиною стратегії банку залучення та утримання клієнтів.

При встановленні відсоткової ставки на строкові вклади, банк враховує кілька факторів. Один з головних чинників - це термін вкладу: чим триваліший термін зберігання вкладу, тим вища процентна ставка. Це пояснюється

можливістю банку використовувати кошти клієнта на тривалий період, що збільшує його прибутковість.

Крім того, вплив на процентну ставку має і сума вкладу. Зазвичай великі суми вкладу приносять вищий процентний дохід, ніж менші суми.

Виплата відсотків за вкладом може здійснюватися різними способами: один раз на квартал, після закінчення терміну дії договору, або один раз на місяць. Частота виплати доходу також впливає на рівень відсоткової ставки: чим рідше виплати, тим вища ставка, оскільки банку потрібно враховувати тимчасове використання коштів клієнтом.

Для залучення коштів на строкові рахунки банки можуть також передбачати підсумовування відсотків. Це означає, що відсотки нараховуються не лише на основну суму вкладу, а й на вже нараховані відсотки, що збільшує загальну прибутковість вкладу. Ця практика особливо поширена при використанні складних відсотків.

Для розрахунку доходу за вкладами існують два основні методи: прості відсотки та складні відсотки. При використанні простих відсотків, дохід розраховується на основі фактичного залишку вкладу за встановленою ставкою відсотка, зазначеною у договорі. Цей дохід виплачується відповідно до встановленої періодичності. У випадку складних відсотків, відсоток нараховується на основну суму вкладу та капіталізується, тобто додається до суми вкладу. У наступному розрахунковому періоді процентна ставка застосовується вже до нової суми, включаючи нарахований відсоток.

Аналізуючи практику банків у сфері депозитних операцій, було запропоновано схему формування депозитної політики комерційного банку. Вона включає такі етапи, які наведено на рисунку 1.3. Кожен з цих етапів тісно пов'язаний з іншими та є необхідним для формування пріоритетної депозитної політики та ефективної організації депозитного процесу.

Основні напрями депозитної політики комерційного банку включають:

1. визначення цільових ринків для мінімізації депозитного ризику;
2. аналіз депозитного ринку;

3. підтримання ліквідності банку та підвищення його стійкості;
4. оптимізація управління депозитним та кредитним портфелем;
5. мінімізація витрат у процесі залучення коштів.

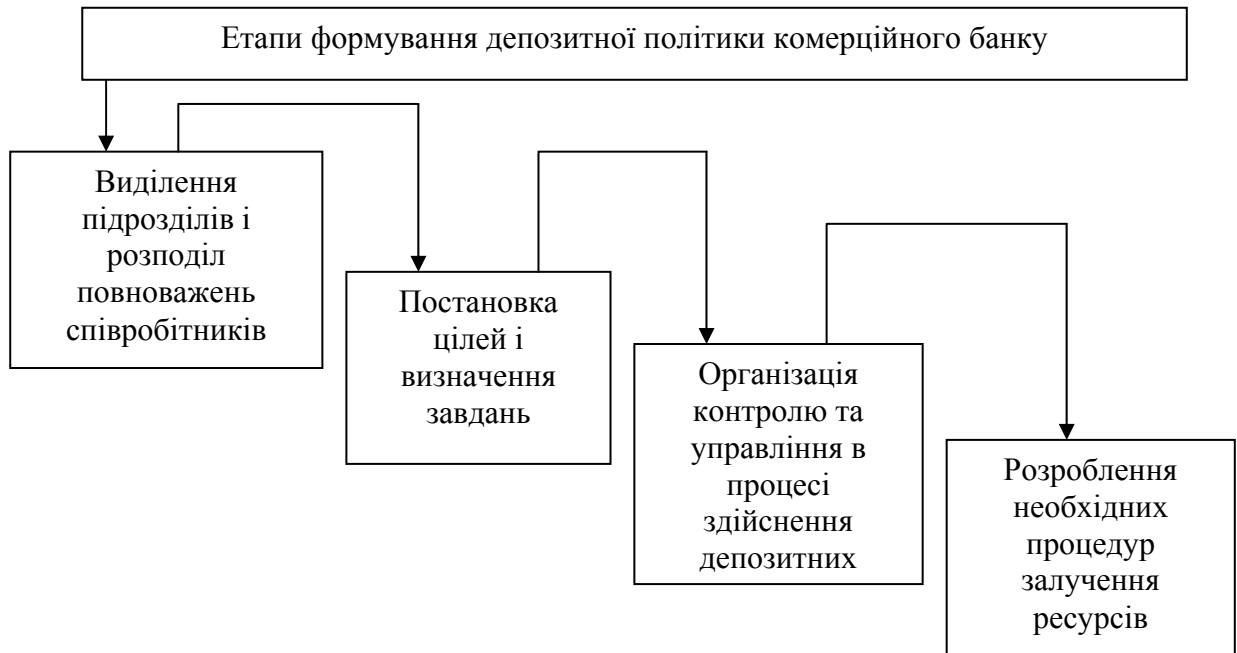

Рис.1.3 – Етапи формування депозитної політики комерційного банку

Джерело: складено автором на основі [8, 21]

У кінцевому підсумку, депозитна політика комерційного банку відіграє визначальну роль у його функціонуванні, впливаючи на приваблення та утримання клієнтів, а також на забезпечення стійкості та ефективності фінансових операцій. Основні методи розрахунку доходу за вкладами включають прості та складні відсотки, кожен з яких має свої переваги та особливості. Формування депозитної політики вимагає комплексного підходу, який включає аналіз ринку, визначення цілей, організацію контролю та управління. Важливими аспектами цього процесу є мінімізація ризиків, оптимізація управління портфелем, забезпечення ліквідності та ефективне залучення ресурсів. Успішна реалізація депозитної політики сприяє підвищенню конкурентоспроможності банку та забезпеченню його стабільності на ринку.

Кожен комерційний банк розробляє власну депозитну політику, яка формується керівництвом банку з урахуванням конкретних умов його діяльності, ступеня універсалізації або спеціалізації. Керівництво банку самостійно визначає ступінь важливості різних аспектів депозитної політики та пріоритетність різних напрямів. Це може зумовлюватися такими факторами, як особливості банківського бізнесу, вимоги клієнтів, конкурентне середовище та стратегічні цілі банку. У результаті кожен банк може мати власну унікальну депозитну політику, спрямовану на досягнення конкретних цілей та відповідну його стратегії та характеру діяльності.

Під час формування депозитної політики важливо враховувати низку аспектів, таких як: організація депозитних операцій, їх вплив на сукупний грошовий обіг; співвідношення економічних та організаційних методів в управлінні депозитами; різноманітні форми депозитних рахунків і їх застосування; процедури відкриття та закриття рахунків; правила зарахування та вилучення коштів клієнтів; порядок та умови переказу коштів між рахунками; джерела банківських вкладів і структура банківських активів і пасивів; а також визначення максимальних строків зберігання коштів на депозитах; визначення максимального терміну зберігання коштів на дебетувальній системі.

Ефективна депозитна політика може бути успішно реалізована тим комерційним банком, який активно розширює спектр послуг, оптимізує витрати та підвищує якість обслуговування клієнтів у сфері кредитування та розрахунків, пропонуючи різні пільги та консультації для клієнтів.

При розробленні депозитної політики необхідно враховувати об'єктивні закономірності формування та використання грошових коштів юридичних, фізичних осіб і держави. Наприклад, вклади державних органів та юридичних осіб зазвичай вирізняються великими розмірами та високою ліквідністю, тоді як вклади фізичних осіб можуть бути меншими за обсягом та обертатися повільніше. Це вимагає відповідного підходу під час розроблення стратегії залучення та управління депозитами.

Банк формує стратегію для залучення тимчасово вільних грошових коштів відповідно до принципів, викладених на рисунку 1.4. Дотримання всіх цих принципів сприяє виробленню ефективної депозитної політики комерційного банку, яка, в свою чергу, забезпечує банку стійкість, ліквідність і конкурентоспроможність на ринку. Для успішної реалізації такої політики необхідно використовувати різноманітні інструменти, такі як різні види депозитів (вклади), варіації депозитних ставок залежно від строку та умов депозитів, а також модель ціноутворення, що враховує як інтереси банку, так і потреби клієнтів.

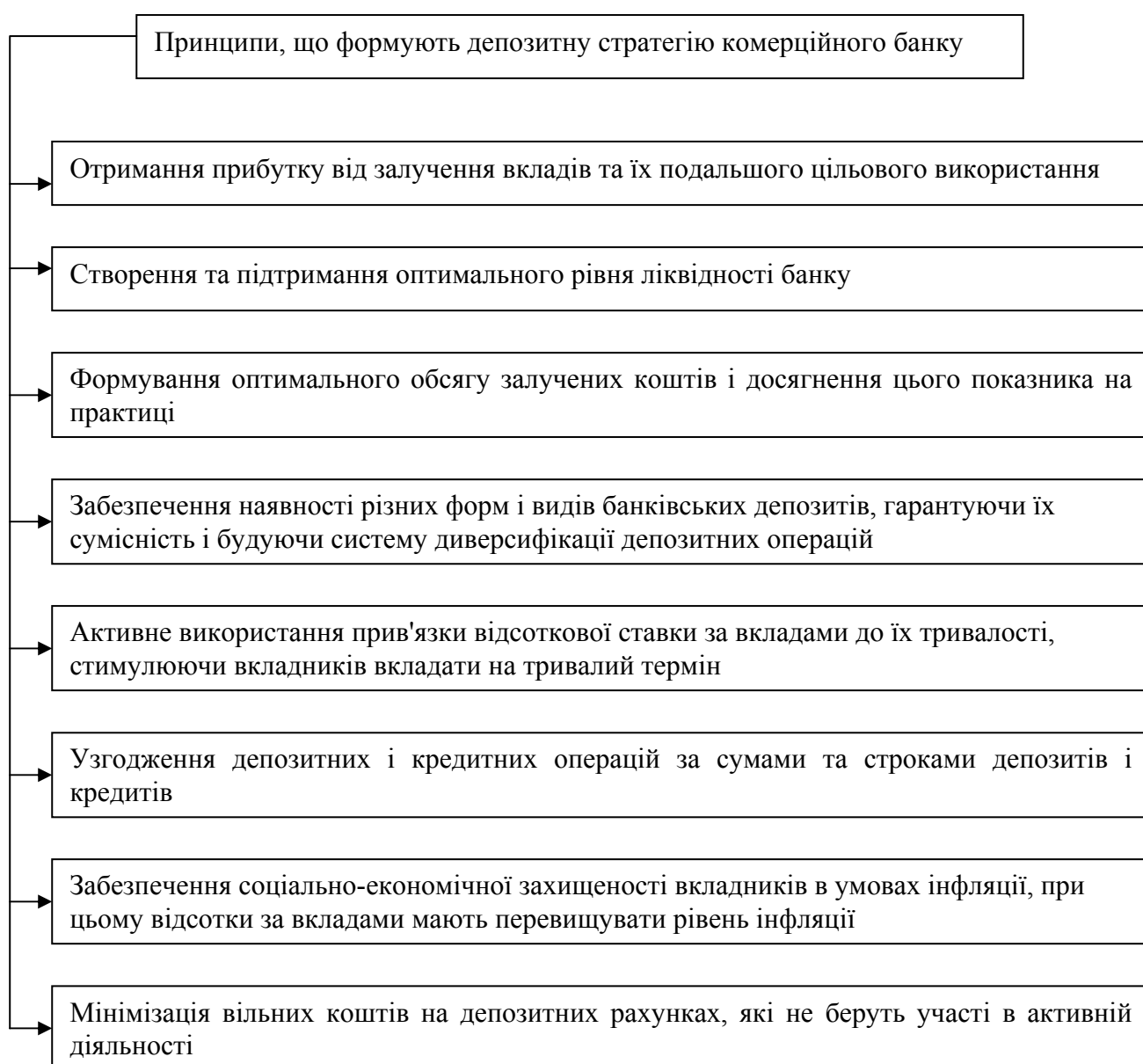

Рис.1.4 – Принципи, що формують депозитну стратегію комерційного банку

Джерело: складено автором на основі [23, 29]

Депозитні операції можна класифікувати на два основні типи залежно від категорії вкладників і форми вилучення коштів.

За категорією вкладників депозити розділяються на два основні типи: депозити юридичних осіб (включаючи підприємства, організації та інші банки) і депозити фізичних осіб.

За формою вилучення коштів, депозити можуть бути різних видів:

1. Депозити на вимогу: це зобов'язання банку перед клієнтами без встановленого конкретного строку. Ці кошти можуть знаходитися на різних рахунках, включаючи розрахункові, поточні, бюджетні рахунки, рахунки фізичних осіб, а також рахунки різного призначення та кореспондентські рахунки інших банків. Депозити на вимогу характеризуються високою ліквідністю, але зазвичай не приносять відсотків для власників.

2. Строкові депозити: це зобов'язання банку з визначеним строком зберігання коштів, який може варіюватися від декількох місяців до декількох років. Вони поділяються на депозити з терміном до 3, 6, 9 і понад 12 місяців. Строкові депозити зазвичай передбачають нарахування відсотків за вкладом і мають вищу відсоткову ставку порівняно з депозитами на вимогу.

3. Ощадні вклади: призначені для довгострокового накопичення коштів. Вони також передбачають певний строк, але зазвичай мають вищу відсоткову ставку, ніж депозити на вимогу.

Кожен вид депозиту має свої особливості та переваги. Депозити на вимогу мають високу ліквідність, але можуть не приносити відсотків. Строкові депозити і ощадні вклади надають можливість нарахування відсотків, але вимагають певного строку зберігання коштів. Банки стараються збалансувати свій депозитний портфель, враховуючи різні потреби клієнтів і забезпечуючи відповідну ліквідність та прибутковість.

Фінансові стратегії для покращення управління депозитним портфелем включають:

1. Розширення асортименту депозитів: введення нових видів депозитів з можливістю отримання додаткових послуг і цільових вкладів.

2. Введення депозитів з обмеженим строком: надання вкладникам можливості збереження коштів з обмеженим строком вилучення та вищою процентною ставкою для захисту від дострокового зняття.

3. Створення спеціальних депозитних продуктів для VIP-клієнтів: розробка спеціальних пропозицій для клієнтів з високим рівнем доходу з метою забезпечення конфіденційності та персоналізованого обслуговування.

4. Збільшення обсягів депозитів корпоративних клієнтів: залучення більш великих сум грошових коштів корпоративних клієнтів, оскільки це може бути більш вигідно для банку порівняно з фізичними особами.

5. Надання знижок для юридичних осіб: стимулювання попиту з боку корпоративних клієнтів шляхом надання їм знижок на розрахунково-касове обслуговування та доступ до спеціальних банківських систем.

6. Оптимізація обсягу та терміну зберігання коштів: визначення оптимальних строків і обсягів зберігання коштів для ефективного управління депозитами.

Маркетингові підходи включають:

1. Створення служби телемаркетингу: впровадження нових комунікаційних каналів для просування продуктів та послуг банку через телефонний зв'язок.

2. Сегментування депозитного портфеля за клієнтами: аналіз та поділ депозитних клієнтів на групи для більш точного налаштування маркетингових стратегій.

3. Активізація рекламної політики: розробка та реалізація рекламних кампаній для просування продуктів і послуг банку.

Запровадження цих стратегій допомагає банкам залучати нові кошти в середньострокові та довгострокові вклади, а також мінімізувати ризик непередбаченого вилучення коштів.

Отже, стратегія депозитів у комерційних банках є унікальним продуктом кожного банку, що ґрунтується на загальних правових та нормативних основах.

На сьогоднішній день існують загальні теоретичні та практичні підходи до формування депозитної стратегії, спрямованої на розширення ресурсної бази.

Для створення ефективної депозитної стратегії пропонується:

- Орієнтуватися на потенційних вкладників: аналізувати потреби різних сегментів ринку та створювати продукти, які відповідають їхнім вимогам.
- Розробляти нові конкурентоспроможні продукти: впровадження нових продуктів з додатковими сервісами для різних категорій вкладників.
- Створювати окрему стратегію для VIP-клієнтів: розробка індивідуальних пропозицій для клієнтів з високим рівнем доходу та великими сумами вкладів.
- Проводити активну рекламну кампанію: реалізація рекламних заходів для просування депозитних продуктів на ринку.
- Вдосконалювати та впроваджувати системи віддаленого обслуговування: впровадження новітніх технологій для полегшення взаємодії з клієнтами та покращення їхнього досвіду користування.

Управління депозитною політикою банку є необхідною складовою його стратегії розвитку та фінансової стійкості. Ефективне керування цією політикою передбачає комплексний підхід, який охоплює аналіз ринкових тенденцій, розробку інноваційних стратегій та урахування потреб різних категорій клієнтів.

Цілком важливо, щоб банк пропонував різноманітні продукти та послуги, що відповідають потребам різних клієнтів. Адаптація продуктів до індивідуальних потреб сприяє формуванню конкурентних переваг та підвищенню привабливості банку для клієнтів.

У кінці кінців, успішне управління депозитною стратегією банку потребує не лише розуміння потреб клієнтів та розробки конкурентоспроможних продуктів, а також активного виведення їх на ринок та використання передових технологій обслуговування. Ці чинники сприяють розширенню ресурсної бази та підвищенню фінансової стійкості банку, що в свою чергу дозволяє зміцнити його позиції в галузі, забезпечуючи стійкий розвиток та надійну підтримку клієнтів у довгостроковій перспективі.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ДЕПОЗИТНОЇ ПОЛІТИКИ АТ КБ «ПРИВАТ БАНК» ТА НАПРЯМКИ ЇЇ УДОСКОНАЛЕННЯ

2.1 Характеристика об'єкту дослідження та аналіз фінансових результатів АТ КБ «Приват банк»

Заснування АТ КБ «Приватбанк» відбулося у 1992 році, але і на сьогодні цей банк є одним із лідерів серед комерційних банків України. Проведене дослідження СBR Ukraine свідчить, що майже 65% всіх фізичних осіб, мають співпрацю з АТ КБ «Приватбанк».

АТ КБ «Приватбанк» є масштабним банком та надає широкий спектр банківських послуг на українському ринку при обслуговуванні фізичних та юридичних осіб, діючи на підставі ліцензії Національного банку України №22 від 04.12.01р..

Стратегічна мета Приватбанку залишатися на лідируючих позиціях в Україні по наданню фізичним та юридичним особам всіх форм власності платіжних та всіх інших послуг, утримуючи показники прибутковості, і якості найкращі серед найбільш відомих банків країни.

АТ КБ «Приватбанк» за організаційно-правовою формою є публічним акціонерним товариством (ПАТ).

Органи управління Приватбанку – це загальні збори акціонерів, наглядова рада та члени правління.

Наглядова рада і члени правління керує діяльністю банку в межах своїх повноважень, які їм надали на загальних зборах акціонерів.

Найвищим органом правління АТ КБ «Приватбанк» є загальні збори акціонерів, їх компетенції та повноваження зазначено на рисунку 2.1.

Спостережна рада банку – колегіальний орган з вищого управління, повністю захищають інтереси акціонерів банку між проведенням загальних зборів акціонерів. Голова спостережної ради керує діяльністю спостережної

ради, забезпечує контроль за виконанням прийнятих на зборах акціонерів та правлінням рішень, представляє інтереси банку в усіх організаціях, як в межах країни так і на міжнародному ринку.

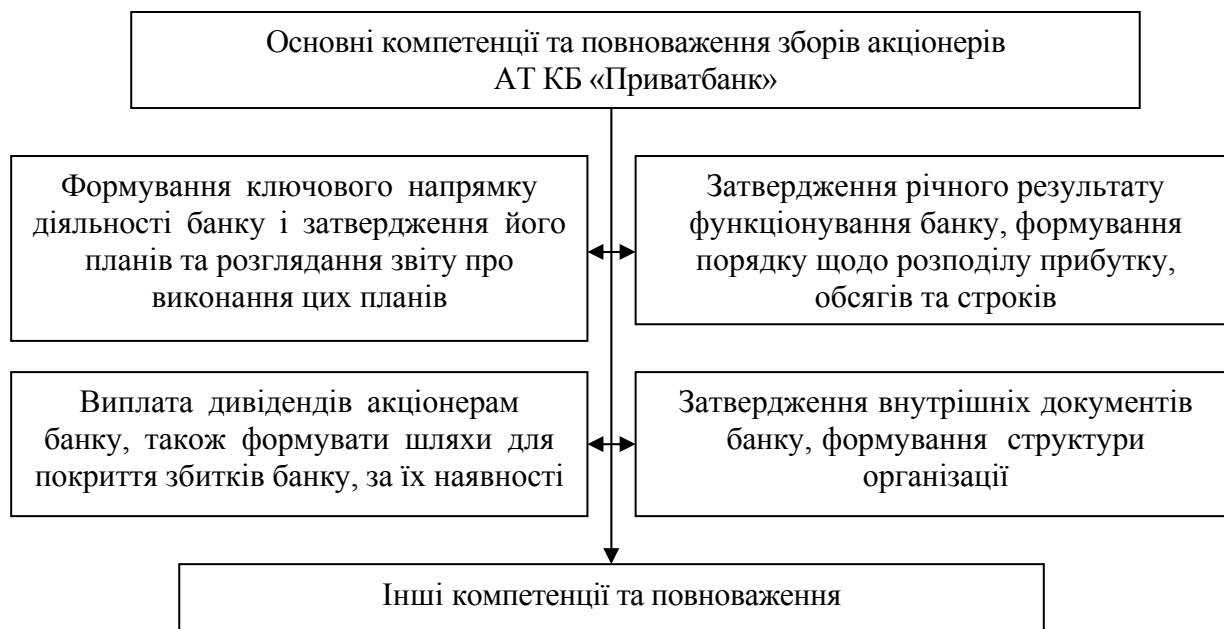

Рис. 2.1. Основні компетенції та повноваження зборів акціонерів АТ КБ «Приватбанк»

Джерело: складено автором на основі статутних документів банку

Правління банку є виконавчим органом, який виконує функції операційного управління, формуванням фондів, що необхідні для статутної діяльності. Також несе повну відповідальність за оптимальну та ефективну роботу банку на ринку.

Голова правління банку може без наявної довіреності захищати інтереси банку перед іншими підприємствах, укладати та акцептувати договори та угоди у рамках покладених на нього повноважень.

Структура менеджменту банку, побудована за функціональними ознаками банку, наведена на рис. 2.2

Місія банку: «допомагати економіці розвиватися, бізнесу - зростати, а приватним клієнтам - здійснювати мрії, надаючи фінансові послуги найвищої

якості». Девіз банку: «Приватбанк – беремо і робимо».

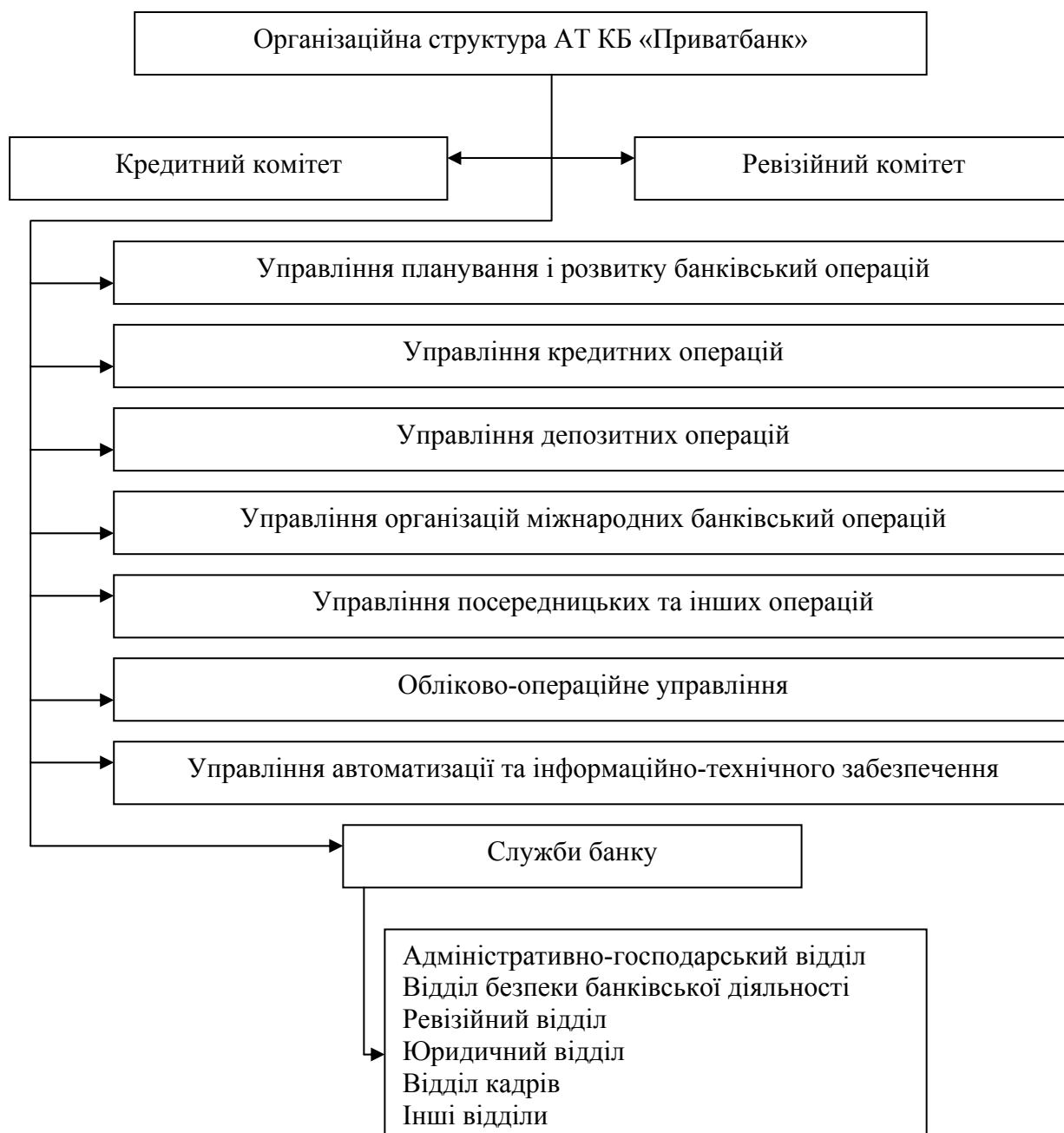

Рис.2.2. Організаційна структура АТ КБ «Приватбанк»

Джерело: складено автором на основі статутних документів банку

Основним видом діяльності АТ КБ «Приватбанк» є ведення банківських рахунків клієнтів та залучення коштів на депозитні рахунки, надання позик, проведення платежів, випуск банківських платіжних карток, розвиток

торговельного еквайрингу та альтернативних інструментів, торгівля цінними паперами та валютні операції.

Місія АТ КБ «Приватбанк» полягає у забезпеченні населення надійними фінансовими інструментами для довгострокових та гарантованих заощаджень, а також у підтримці економічного розвитку держави шляхом надання сучасних та якісних банківських послуг.

Стратегією банку є рівномірне зростання та перетворення на банк, що продовжує обслуговувати фізичних осіб і вибірково підсилює підрозділи, які обслуговують МСБ та корпоративних клієнтів. Корпоративна поведінка в Приватбанку спирається на законність, прозорість, компетентність, дотримання прав та інтересів клієнтів, кредиторів банку, акціонерів та працівників і спрямована на зростання результативності діяльності банку, підтримку його прибутковості та фінансової стабільності.

Проаналізуємо основні показники діяльності АТ КБ «Приватбанк» за останні роки, що характеризують його позицію на банківському ринку України.

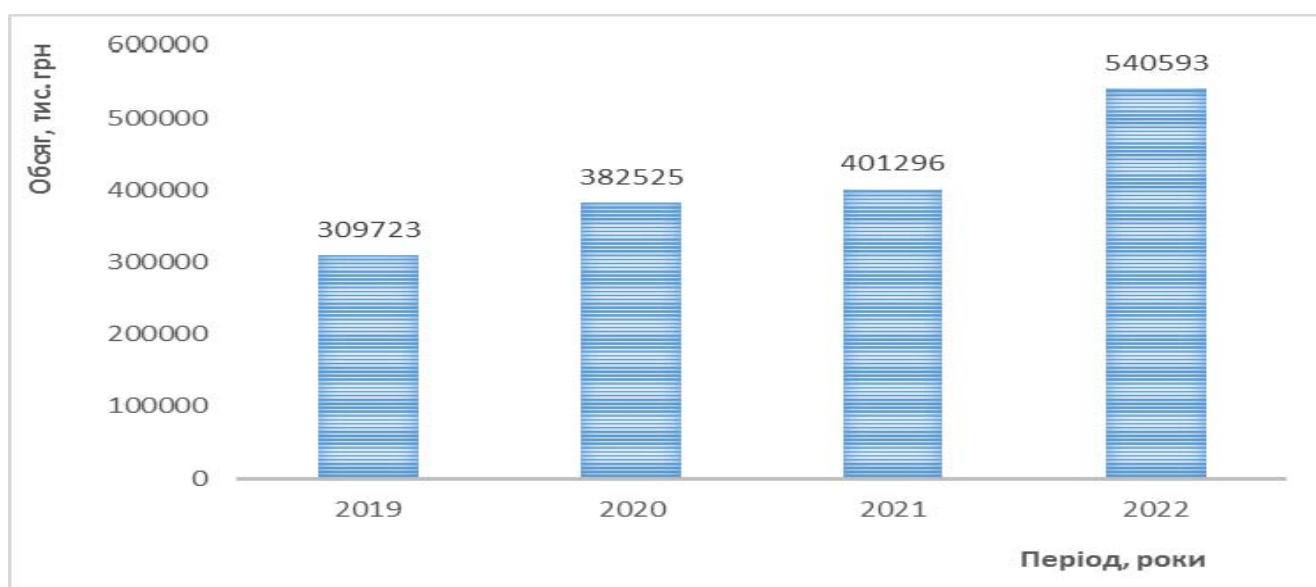

Рис 2.3 Динаміка зміни активів АТ КБ «Приватбанк» протягом 2019-2022 рр.

Джерело: складено автором на основі звітності банку

За інформацією, наведеною на рисунку 2.3, протягом 2019-2022 рр.

спостерігається стійка тенденція збільшення активів досліджуваного банку. За цей період активи банку збільшилися з 309723 тис. грн. до 540596 тис. грн. або на 74,5%.

Динаміка власного капіталу та зобов'язань банку протягом 2019-2022 рр. наведена на рис. 2.4.

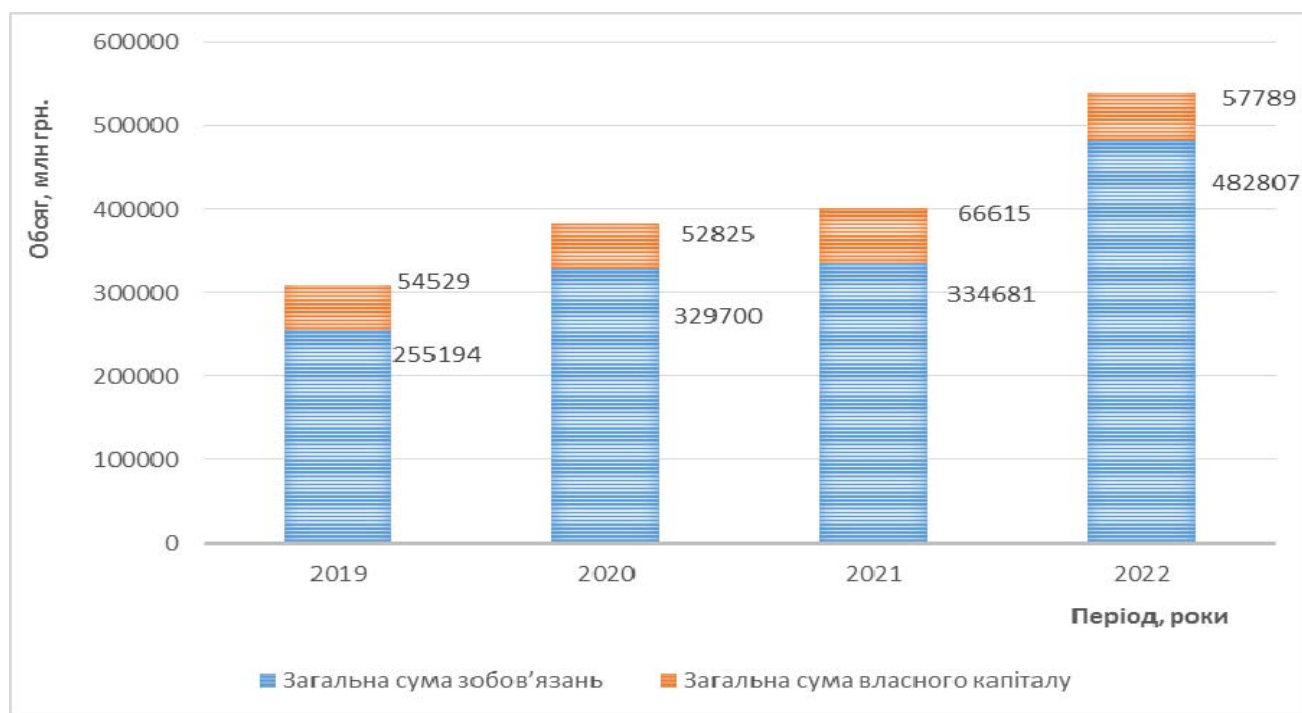

Рис. 2.4 Динаміка зміни власного капіталу та зобов'язань АТ КБ «Приватбанк» у 2019-2022 рр..

Джерело: складено автором на основі звітності банку

Упродовж 2019-2022 рр. спостерігається стійке зростання капіталу та зобов'язань АТ «Приватбанк» (рис. 2.4), при цьому ключові показники власного капіталу продемонстрували різноспрямовану динаміку. Так, у 2020 р. власний капітал банку зменшився у порівнянні з 2019 роком з 54529 млн. грн. до 52825 млн. грн. або на 3%, у 2021 році спостерігається збільшення власного капіталу на 26,1% порівняно з 2020 роком, а протягом 2021-2022 рр. власний капітал банку зменшився на 13,17% до 57,843 млрд грн. Розмір акціонерного капіталу банку в аналізованому періоді не змінювався і станом на початок 2023 року становив 206,060 млрд грн. При цьому тенденція зростання зобов'язань АТ КБ

«Приватбанк» зберіглась. Найбільший темп росту в структурі зобов'язань спостерігається за коштами клієнтів, так у 2022 році обсяг коштів клієнтів збільшився у порівнянні з 2021 роком на 146667 млн грн. Таким чином, в 2022 році АТ КБ «Приватбанк» продовжив нарощувати активність на вітчизняному ринку банківських послуг, збільшивши обсяг коштів клієнтів на 45%.

2.2 Оцінка депозитної політики банку

На цьому етапі розвитку фінансового сектору України, банківські установи пропонують майже 170 різноманітних послуг у сфері розрахунків, кредитів та інших фінансових сервісів. Один з провідних гравців у цьому полі - АТ КБ «Приватбанк», який спеціалізується на депозитних послугах та має понад 50% своїх пасивів у вигляді вкладів фізичних осіб.

Основне завдання АТ «Приватбанку» - це управління банківськими рахунками та повертання депозитів від юридичних та фізичних осіб. За даними Національного банку України на 1 квітня 2023 року, «Приватбанк» лідирує серед усіх українських банків за обсягом депозитів фізичних та юридичних осіб.

АТ КБ «ПриватБанк» - найбільший український банк за активами. Він обслуговує понад 19 мільйонів клієнтів та є лідером на ринку роздрібно-банківського обслуговування. Системою «Приват24» користуються 15,5 мільйонів громадян, а за 2022 рік через мережу POS-терміналів «Привату» здійснено покупки товарів і послуг на суму 550 мільярдів гривень.

Банк також обслуговує 75% українських підприємців, а в 2022 році кредитний портфель малого бізнесу збільшився на 10 мільярдів гривень. 67% всіх активів банку - це кошти та депозити фізичних осіб.

АТ КБ «Приватбанк» зберігає своє лідерство на ринку депозитів, виступаючи найбільшим роздрібним банком України та посідаючи перше місце на ринку вкладів фізичних осіб (рис. 2.5).

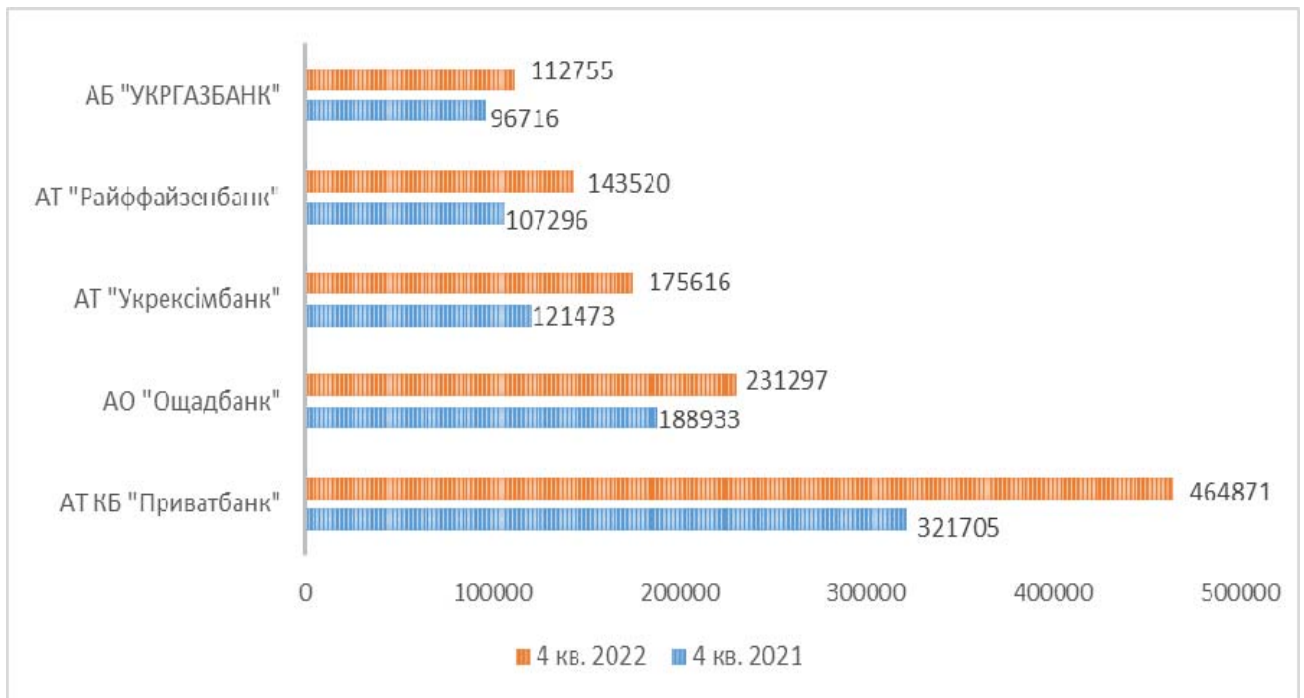

Рис .2.5 Динаміка обсягів депозитних вкладів за 2021-2022 рр., млн грн
Джерело: складено автором на основі звітності банків

Згідно з інформацією, поданою на рисунку 2.5, АТ КБ «Приватбанк» випереджає своїх конкурентів за обсягом депозитів і є лідером на ринку вкладів фізичних осіб України. Кількість вкладників - фізичних осіб становить 23,9 млн осіб, а загальна сума коштів фізичних осіб на 1 грудня 2022 року склала 333,94 млрд гривень.

Зазвичай, основу ресурсної бази банку становить його депозитний портфель. Формування депозитного портфеля - це неперервний процес, що складається з кількох основних етапів:

- Аналіз грошових коштів на рахунках клієнтів.
- Планування депозитного портфеля, спрямоване на орієнтацію та залучення певних категорій клієнтів та видів депозитів.
- Робота з привертанням клієнтів, включаючи розробку та впровадження нових депозитних продуктів, гнучку тарифну політику та індивідуальну роботу з клієнтами.
- Контроль за виконанням відповідно до напрямів депозитної політики.

Аналіз депозитного портфеля включає оцінку структури залучених депозитних коштів, динаміку залучених ресурсів у загальному обсязі банківських ресурсів, а також оцінку тенденцій відповідно до обраної депозитної політики. Зауважимо помітне зростання коштів клієнтів протягом 2022 року, як показано на рисунку 2.6.

Рис. 2.6 Динаміка строкових депозитів та рахунків до запитання АТ КБ «Приватбанк» за 2020-2022 рр., млн грн

Джерело: складено автором на основі звітності банку

Як можна побачити з аналізу на рисунку 2.6, строкові депозити протягом розглянутого періоду мають різні напрямки, проте їхня частка в загальній структурі коштів клієнтів значно зменшується.

Дані аналізу депозитного портфеля банку представлені у таблиці 2.1. За цими даними можна зробити висновок, що обсяг депозитних ресурсів АТ КБ «Приватбанк» за період дослідження значно збільшився: у порівнянні з 2020 роком, у 2021 році обсяг коштів клієнтів зрос на 4%, а у 2022 році - на 45%. Проте такий ріст відбувся за рахунок збільшення частки рахунків без строкового

характеру. Наприклад, частка строкових депозитів у структурі коштів клієнтів поступово зменшувалась протягом дослідженого періоду. Якщо у 2020 році ця частка становила 37,47% від загальної суми коштів клієнтів, то у 2021 році обсяг строкових депозитів скоротився з 117187 млн грн до 100615 млн грн, а відповідно частка строкових депозитів в структурі склала 30,93%.

Таблиця 2.1 – Аналіз депозитного портфеля АТ КБ «Приватбанк» за 2020-2022 рр., млн. грн

Стаття	Станом на 31.12			Відносне значення, %	
	2020	2021	2022	2020-2021	2021-2022
Строкові депозити,	117187	100615	102793	-16572	2178
Фізичні особи	102374	88128	88584	-14246	456
Юридичні особи	14813	12487	14209	-2326	1722
Рахунки до запитання	195521	224688	369177	29167	144489
Фізичні особи	125330	141222	251748	15892	110526
Юридичні особи	70191	83466	117429	13275	33963
Всього рахунків клієнтів	312708	325303	471970	12595	146667
Частка строкових депозитів, %	37,47	30,93	21,78	-6,55	-9,15
Частка рахунків до запитання, %	62,53	69,07	78,22	6,5	9,2

Джерело: складено автором на основі звітності банку

У 2022 році відбулися невеликі зміни в абсолютному обсязі строкових депозитів, однак завдяки значному збільшенню коштів на поточних рахунках, частка строкових депозитів у загальній структурі склала 21,78%. За весь 2022 рік депозити та кошти населення в ПриватБанку зросли на 48%, або на 110,5 млрд гривень.

Кошти клієнтів, з яких понад 75% на кінець 2022 року припадало на поточні високодиверсифіковані рахунки, переважно фізичних осіб. Завдяки низькій концентрації клієнтської бази, банк має стійкі поточні пасиви, що забезпечують низьку вартість залучених ресурсів порівняно з конкурентами.

Протягом багатьох років ПриватБанк залишається лідером депозитного ринку, як найбільший роздрібний банк України. Банк приділяє значну увагу

розробці депозитних продуктів, серед яких відомі програми «Скарбничка», «Приват-вклад», «Стандарт» та інші.

Основні депозитні продукти, які пропонує АТ КБ «Приватбанк», наведені у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 – Аналіз депозитних продуктів АТ КБ «Приватбанк»

Основні умови	Депозит				
	Стандарт	Слава Героям	Джуніор	Скарбничка	Приват-вклад
Тип депозиту	Терміновий	Терміновий	Терміновий	Терміновий	До вимоги
Відсоткова ставка, %	14	14	12,5	12	2,5
Валюта депозиту	грн, дол, евро	грн.	грн, дол, евро	грн.	грн, дол, евро
Мін. термін	від 92 днів	від 365 днів	від 365 днів	від 365 днів	від 7 днів
Сума депозиту	від 2 (грн., дол., евро)	від 2 грн	від 2 (грн., дол., евро)	від 2 грн	від 2 (грн., дол., евро)
Виплата відсотків	щомісяця	щомісяця	в кінці терміну	в кінці терміну	щомісяця
Дострокове розірвання	-	+	+	+	+
Можливість часткового зняття	-	+	+	+	+
Пролонгація	+	+	+	+	+
Нарахування відсотків	на карту	на карту	на карту	на поточний рахунок	на поточний рахунок
Онлайн оформлення	+	-	+	+	+

Джерело: складено автором на основі звітності банку

У 2022 році, відповідно до рішення Національного банку України, банк оперативно надав можливість клієнтам придбати безготівкову валюту за умови розміщення депозиту. Цю можливість, в тому числі і валютну, можна було використати за кілька хвилин через додаток «Приват24».

Для встановлення процентних ставок за строковими депозитами у АТ КБ «Приватбанк» враховуються такі фактори, як розмір депозиту, термін розміщення, валюта внеску, можливість поповнення, дострокового розірвання депозитного договору та часткового зняття коштів.

Особливу увагу привертає спеціальна програма заощаджень «Слава героям», де ефективна ставка складає 14%. Ця програма призначена для військових і

дозволяє поповнювати або знімати кошти з вкладу без закриття рахунку та втрати відсотків. Керувати вкладом можна через мобільний додаток «Приват24» в будь-який час, якщо є доступ до Інтернету.

Таким чином, банк забезпечує універсальне обслуговування для широкого спектру клієнтів і є лідером українського ринку у роздрібному сегменті. Він активно розвиває послуги для малого і середнього бізнесу та сфокусований на роботі в корпоративному секторі. Ресурсна база банку головним чином складається з коштів фізичних осіб в національній валюті, з значною часткою на поточних рахунках. Банк має потужну транзакційну платформу «Приват24», що дозволяє ефективно обслуговувати операції з рахунками клієнтів у всіх сегментах і приносить високі комісійні доходи. На додаток до онлайн сервісів, банк має розгалужену мережу відділень, банкоматів та терміналів самообслуговування, що забезпечує надання послуг на всій території України (з виключенням тимчасово окупованих територій).

2.3 Перспективні напрямки удосконалення депозитної політики АТ КБ «Приватбанк»

Депозити – один із основних видів банківських операцій. Депозити традиційно були досить затребуваними продуктами банків, захищаючи тимчасово вільні кошти юридичних та фізичних осіб від інфляції та сприяючи отриманню певного доходу.

Проте нині ситуація докорінно змінилася. Фінансова криза банківської системи країни, пандемія коронавірусу, що охопила світ, російська агресія проти України, посилили нестабільність економіки в країні. Все це призвело до зниження ставок по депозитах у всіх банків.

В результаті реальні та потенційні вкладники втрачають інтерес до депозитів, закривають діючі депозитні продукти. Банки змушені удосконалювати депозитну політику.

Перший напрямок розвитку депозитної політики визначено принципом диверсифікації, який може бути закладений у її основу на першому етапі. Даний принцип полягає в тому, що в структурі депозитного портфеля, формування якого забезпечує політика банку, повинні бути різні джерела залучення коштів, зокрема, що відрізняються за категоріями вкладників [37].

Заходами щодо реалізації цього напряму виступають:

- а) розширення складу депозитних продуктів для фізичних осіб;
- б) запровадження депозитних продуктів, що враховують сучасні інтереси вкладників у розміщенні коштів у банківському секторі;
- в) постійне дослідження ринку банківських депозитів для оцінки поведінки інших учасників щодо залучення вкладів населення;
- г) розвиток депозитних продуктів, що поєднують у собі кілька послуг, наприклад, випуск дебетових карт за вигіднішими умовами при відкритті термінового вкладу або навпаки, підвищення ставки вкладу при одночасному оформленні картки;
- д) введення вкладів, що приймаються на особливих умовах, наприклад, іпотечного вкладу, який відкриватиметься фізичним особам під час оформлення ними іпотечного кредиту у банку.

Другий напрямок розвитку депозитної політики пов'язаний із забезпеченням стабільності ресурсів, що залучаються. Депозитна політика будь-якого банку спрямована на залучення термінових депозитів, які є найбільш стабільними: термін їх розміщення становить від кількох місяців до кількох років, що дозволяє проводити тривалі активні операції, що дають доходи; легше прогнозується їх відволікання з пасивів банку, що дозволяє регулювати ліквідність та обсяги створюваних резервів за зобов'язаннями.

Третій напрямок розвитку депозитної політики банку пов'язані з регулюванням вартості депозитного портфеля [20, с. 80].

Подальше здешевлення депозитного портфеля з допомогою зниження відсоткові ставки може негативно зашкодити його величині і структурі, оскільки зниження ставки означає падіння прибутковості вкладів клієнтам. Відповідно, при

подальшому зниженні ставок вкладники знизять і попит на депозитні продукти банку, віддавши перевагу продуктам інших банків або іншим прибутковим фінансовим інструментам. Крім того, може знизитися частка термінових депозитів у портфелі.

Таким чином, важливим заходом розвитку депозитної політики банку є регулювання вартості депозитного портфеля через розмір процентних ставок. Для недопущення зниження попиту вкладників на депозитні продукти банку, але з урахуванням зовнішніх факторів, що впливають на депозитну діяльність, процентні ставки повинні покривати рівень інфляції в країні.

У узагальненому вигляді напрями вдосконалення депозитної політики АТ КБ «Приватбанк» наведено на рисунку 2.7.

Рис. 2.7 Напрями вдосконалення депозитної політики АТ КБ «Приватбанк»

Джерело: складено автором на основі [16, 21]

Розширення різних видів депозитних рахунків клієнтів з різноманітним режимом функціонування є одним із перспективних напрямків розвитку депозитної політики АТ КБ «Приватбанк». Щоб проаналізувати структуру депозитних операцій комерційного банку, слід розглядати показники, які характеризуватимуть як залучення ресурсів, так і ефективність діяльності комерційного банку в цілому:

а) структуру ресурсної бази та філій комерційного банку з метою, щоб підвищити ефективність діяльності кожної філії, це, своєю чергою, забезпечує отримання більшого прибутку;

б) частка міжбанківських кредитів за ресурсною базою - показує рівень залежності банку від міжбанківського ринку;

в) співвідношення залучених та власних ресурсів банку;

г) ступінь залежності комерційного банку від різноманітних секторів депозитного ринку.

З метою розширення ресурсного потенціалу АТ КБ «Приватбанк» слід удосконалювати свою депозитну політику під час кризи для накопичення ресурсів, які можна використовуватиме для наступного кредитування. Цього можна досягти за допомогою низки фінансових інструментів, які наведено на рисунку 2.8.

Одним з основних напрямів діяльності АТ КБ «Приватбанк» в області депозитної політики має стати запровадження нових видів послуг і розширення переліку вкладів, необхідно враховувати потреби всіх верств населення. Одним із таких способів можуть бути вигідні цільові вклади, виплата яких буде приурочена до свят, відпустки, терміни за ними коротші, а відсотки вищі. Також у діяльності банку слід запропонувати вкладникам відкриття депозитного рахунку з одночасним оформленням банківської дебетової картки на суму вкладу. Дана пропозиція вигідна власнику депозитного рахунку ще й тим, що матиме можливість використовувати отриману банківську картку при оплаті товарів та послуг [10, с. 50].

Можна також запропонувати для фізичних осіб з різним рівнем доходу з'єднання звичайного депозиту з різними видами послуг – страховими,

інвестиційними, кредитними та іншими. Ця система буде вигідна і клієнту, і банку, здійснюючи додатковий приплив коштів, оскільки їх вклади захищені.

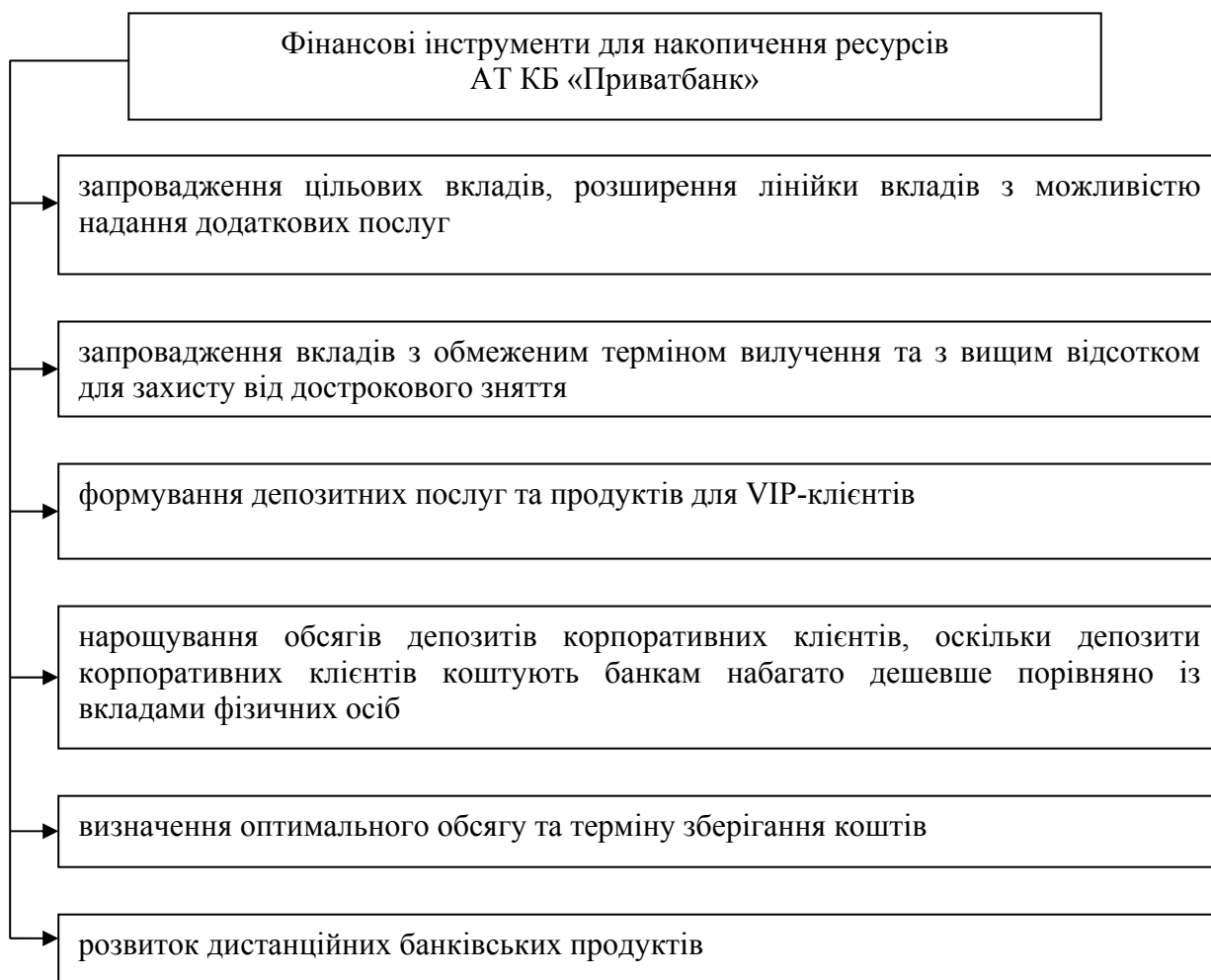

Рис. 2.8 Фінансові інструменти для накопичення ресурсів
АТ КБ «Приватбанк»

Джерело: складено автором на основі [23, 31]

В даний час через розвиток банківської конкуренції у багатьох комерційних банків виникає проблема обмеження припливу середньо- та довгострокових депозитних ресурсів. Як перспективний напрям розвитку ресурсної бази можна запропонувати розширення кола депозитних рахунків клієнтів з різним режимом функціонування, який надаватиме вкладникам банку додаткові можливості щодо використання своїх коштів з прийнятним рівнем доходів [19].

З цією метою, а також для розширення депозитної політики АТ КБ «Приватбанк» слід активізувати свою депозитну політику, основними напрямками якої можуть стати:

а) моніторинг клієнтів з метою визначення їх мотивації при виборі банку, оскільки основний причиною закриття рахунку, як правило, є пропозиція банками-конкурентами привабливіших умов обслуговування;

б) рекламування послуг банку з метою стимулювання припливу коштів шляхом збільшення довіри до банку, підкреслення його надійності, багаторічного досвіду, конкурентних переваг, зручності обслуговування;

в) підвищення якості надання послуг, удосконалення технології обслуговування для досягнення максимальної зручності клієнтів;

г) формування комплексних послуг («пакетування» послуг) шляхом пропозиції до основної послуги якихось супутніх чи додаткових послуг.

Зміцнення депозитної бази є важливим для кожного комерційного банку. За рахунок збільшення загального обсягу вкладів та розширення кола вкладників юридичних осіб можна знизити рівень ризику.

У таблиці 2.3 представлено основні проблеми та напрями вдосконалення депозитної політики комерційного банку.

Таблиця 2.3 – Напрями вдосконалення депозитної політики комерційного банку та шляхи їх вирішення

Напрямки удосконалення депозитної політики банку	Заходи для отримання ефекту	Результати від впровадження заходів
1	2	3
На рівні держави		
Інфляційні процеси (ставка за депозитами нижче за рівень інфляції, заощадження та накопичення не вигідні)	Застосування антиінфляційних заходів (таргетування економіки)	Зниження інфляційних очікувань
Проблеми коливань національної валюти (стрибки в курсі валют виявляються не вигідними для клієнта або несуть великі витрати банку)	Застосування інструментів грошово-кредитної політики у сфері регулювання курсу національної валюти	Стабілізація курсу національної валюти

1	2	3
На рівні банківської системи		
Нестабільність банківської системи, недовіра населення	Запобіжні заходи щодо підтримки стабільності банківської системи, спрощення системи виплат заощаджень із банків з відкликаною ліцензією Залучення коштів пенсійних фондів	Підвищення бажання населення зберігати кошти у банках
Переважання депозитів фізичних осіб	Підвищення зацікавленості юридичних у довгостроковому зберіганні коштів у банках шляхом запровадження системи страхування певних сум (за аналогією з фізичними особами)	Підвищення залучення коштів від юридичних осіб
Нестача довгострокових та дешевих фінансових ресурсів та переважання короткострокових ресурсів над довгостроковими	Введення заборони на дострокове вилучення коштів із підвищенням ставки за такими продуктами	Залучення ресурсів на певний термін без необхідності дострокового повернення та зберігання підвищеного рівня ліквідності
На рівні АТ КБ «Приватбанк»		
Відсутність довгострокових ресурсів	Захист від передчасного вилучення строкових депозитів шляхом заборони в умовах договору з підвищенням ставки	Підвищення суми довгострокових ресурсів
Обмеження у формуванні ресурсної бази комерційного банку	Залучення нових клієнтів; аналіз банківського середовища; ринку заощаджень; місця та ролі банку; активна депозитна політика.	Збільшення загального обсягу вкладів та розширення кола вкладників юридичних та фізичних осіб
Посилення конкуренції у банківському секторі	Підвищення привабливості вкладів; застосування нових технологій; підвищення якості обслуговування; захист клієнтів банку.	Розширення кола депозитних рахунків

Джерело: складено автором

Основними напрямками у сфері реалізації ефективної депозитної політики банками на найвищому рівні, на рівні держави, є інфляційні процеси, які знижують дохідність депозитів для клієнтів банків. Також останнім часом значно позначається на привабливості депозитів для клієнтів, а також їх вартість для банків валютні коливання щодо гривні.

Таким чином, для якісного управління депозитними ресурсами АТ КБ «Приватбанк» необхідно прийняти до розгляду такі рекомендації:

1) вміти планувати роботу із залученням клієнтів, тобто знати, скільки клієнтів необхідно мати або залучити для забезпечення заданого обсягу депозитної бази та її складових;

2) забезпечити ефективність кожної операції, пов'язаної з обслуговуванням клієнта (ввічливість та компетентність).

Насамкінець слід зазначити, що кожен комерційний банк, розробляючи свою депозитну політику, визначаючи види депозитів, їх терміни та відсотки за ними, а також встановлюючи умови проведення депозитних операцій повинні спиратися при цьому на специфіку своєї діяльності, враховувати фактор конкуренції з боку інших банків і брати до уваги інфляційні процеси, що протікають в економіці.

Формуючи тарифну політику АТ КБ «Приватбанк», втім як , і інші банки, виходить із багатьох факторів: економічного положення країни, стану фінансового ринку, наявності об'єктів вкладання грошових коштів. Але крім цього, банки весь час орієнтуються на той рівень процентних ставок за вкладами, які вони можуть отримати як дохід від кредитних операцій, тобто вартість грошей у кожного банку своя, і на тарифи за депозитними вкладами на пряму впливає кредитна політика банку.

Взаємозв'язок процентів за вкладами і кредитами простежується не тільки у визначенні їх розміру, а й у строки дії договорів. Так як в АТ КБ «Приватбанк», підвищеним попитом користуються короткострокові позики, то він, в першу чергу, за зацікавлений у залученні коштів на депозитні вклади також на короткі терміни. Крім того, чим більший термін дії кредитних договорів або договорів за вкладами, тим вище і процентні ставки за ними.

Можна запропонувати фізичним особам, що кредитуються, здійснювати погашення кредиту за рахунок депозитного вкладу, підписавши договір з банком про перерахування на нього заробітної плати клієнта банку.

Як заохочення і більша зацікавленість клієнта, можна запровадити пільгове кредитування, тобто в цьому випадку особа, що кредитується виплачує не 19 % річних за кредитом, а, наприклад, 18 %, а через 5 років виплата становитиме 5 % пільгового кредиту, а якщо додати і 1 % на рік по вкладу, то вийде 10 %. Тим самим банк має можливість отримати безготівкові перерахунки, реалізувати «зарплатні» проекти і ресурси за більш низькою процентною ставкою.

За допомогою даного заходу він також отримує перспективу більшій мірі розвинути картковий бізнес, тому що обов'язковою умовою може бути відкриття карток для отримання заробітної плати клієнта банку.

Клієнту ці умови також вигідні тому, що пропадає необхідність слідкувати за строками погашення (за нього це робить банк), та він отримує пільги в відсотках за кредитом та знижки за пластиковою картою.

Таким чином, у АТ КБ «Приватбанк» необхідно опрацювати заходи для подальшого розвитку продуктової лінійки кредитів та депозитів.

Однак, не дивлячись на те, що у АТ КБ «Приватбанк» не найвигідніші умови для вкладання коштів, вони не перестають користуватися попитом вкладників. Причини тому: і багатолітня стабільна робота банку, що додає йому надійність в очах клієнтів, і розгалужена мережа філій - найбільша в країні, яка надає йому перевагу серед інших фінансово-кредитних установ. Тому АТ КБ «Приватбанк» не відчуває необхідності в штучному підвищенні своїх відсотків, чим міг би тільки знизити привабливість головного джерела своїх доходів - кредитів.

Сучасна банківська практика характеризується великим розмаїттям депозитів і депозитних рахунків. Це обумовлено прагненням банків в умовах сегментованого високо конкурентного ринку найбільш повно задовольнити попит різних груп клієнтів на банківські послуги та залучити їх збереження та вільні капітали на банківські рахунки.

З метою розширення ресурсного потенціалу АТ КБ «Приватбанк» необхідно активізувати свою депозитну політику. У зв'язку з цим одним із пріоритетних напрямів роботи банку має стати поступове нарощування депозитного портфелю

шляхом проведення грамотної депозитної політики, яка направлена, зокрема, на розширення переліку вкладів, доступних клієнтам, запровадження нових видів послуг для їх зручності.

Оцінивши роботу АТ КБ «Приватбанк» в галузі залучення, можна побачити його сильні і слабкі сторони. Всі пропоновані банком вкладення здебільшого мають умову дострокового розірвання, а для стабільної роботи банку необхідно запропонувати такі вклади, за якими клієнт буде витримувати весь термін договору, і не буде достроково знімати кошти з депозитного рахунку.

Комплекс заходів, направлених на розширення ресурсної бази АТ КБ «Приватбанк» включає: розширення переліку вкладів, захист від дострокового вилучення строкових депозитів.

В цілях вдосконалення депозитної політики АТ КБ «Приватбанк» міг би запропонувати вклад в національній валюті «Бонус», терміном розміщення на один, два роки.

Мінімальна сума вкладу 10 000 гривень, щомісячна капіталізація процентів. У даному вкладі передбачено поповнення депозитного рахунку в період дії договору.

При поповненні, процентна ставка по вкладу збільшується, при достроковому закритті депозитного рахунку відсотки сплачуються як за депозитним рахунком «депозит за вимогою».

Особливість даного вкладу в тому, що кожен клієнт стає учасником бонусної програми. Умови по вкладу представлено в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4 Умови депозитного вкладу для фізичних осіб АТ КБ «Приватбанк»

Строковий депозит в національній валюті, грн.	Відсоткова ставка, %	
	Строк вкладу 365 днів	Строк вкладу 750 днів
10000 - 99000	11,0	11,5
100000-199000	11,5	12,0
200000 – 299000	12,0	12,5
Від 300000	12,5	13,0

У вигляді бонусу пропонується розіграш додаткового проценту до вкладу. Виплата додаткової суми відсотків на первісну суму вкладу реалізується у разі виграшу.

Розіграш проводиться наприкінці року, а приз видається після закінчення терміну зберігання вкладу. У розіграші беруть участь усі відкриті рахунки до дати проведення розіграшу.

Виплата додаткового відсотка проводиться при дотриманні всіх умов зберігання вкладу, при його погашенні наприкінці строку дії договору, разом із відсотками.

Призовий фонд є додатковим відсотком до початкової суми вкладу, що вноситься:

- а) сто призів, рівних 5% від початкової суми вкладу;
- б) двадцять п'ять, що дорівнює 10% від початкової суми вкладу;
- г) десять, що дорівнює 15% від початкової суми вкладу.

«Бонусний» вклад сприятиме збільшенню терміну зберігання грошових коштів. Термін розміщення обирає клієнт на один або два роки.

Таким чином, банку цей вид вкладу вигідний тим, що відсоткові ставки по ньому нижчі, ніж у існуючих вкладів. Умови, при яких проводиться розіграш як би підштовхують вкладника залишити кошти на більш тривалий термін, що дозволяє отримати йому підвищений відсоток.

З метою вдосконалення депозитної політики АТ КБ «Приватбанк» міг би запропонувати ряд вкладів, орієнтованих на клієнтів із високим рівнем доходу.

Наприклад, вклад для VIP-клієнтів терміном розміщення на один, два, три роки. Відсоткова ставка за вкладом залежить від терміну розміщення суми вкладу. Особливістю даного виду вкладу є те, що з клієнтом спілкуватиметься менеджер по роботі з VIP-клієнтами. Таким чином, середній і молодший персонал банку не буде контактувати з даним клієнтом. Менеджер надасть повний пакет послуг: від консультації і підписання договору, до прийняття грошових коштів у вкладника.

Так само перевагою є те, що відсотки по такому вкладу можуть виплачуватися щомісяця на пластикову карту, яку клієнт отримує в подарунок

при відкритті вкладу. У результаті у клієнта немає потреби кожного разу для зняття процентів приїжджати в банк.

При достроковому розірванні депозитного договору відсотки перераховуються і виплачуються по ставці «депозит за вимогою», у тому випадку, якщо відсотки сплачувалися щомісяця, то на сумму сплачених відсотків зменшують суму депозитного вкладу.

В даному виді депозитного договору необхідно передбачити пролонгацію вкладу, що також буде зручно для VIP-клієнтів. Умови вкладу наведено в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5 – Умови по депозитному вкладу для VIP-клієнтів АТ КБ «Приватбанк»

Строковий депозит в національній валюті, грн.	Відсоткова ставка, %	Відсоткова ставка, %	Відсоткова ставка, %
	Строк – 1 рік	Строк – 2 роки	Строк – 3 роки
500000 – 699000	12,0	12,5	13,0
700000 – 899000	12,5	13,0	13,5
900000 – 999000	13,0	13,5	14,0
Понад 1000000	13,5	14,0	14,5

Джерело: складено автором

Перевагою такого виду депозитного вкладу є можливість отримувати відсотки щомісячно на пластикову карту. Для клієнтів великих вкладів це є стабільним щомісячним доходом.

Відсотки, які не було знято, капіталізуються та збільшують суму депозиту. Для клієнтів по вкладам зі строком розміщення два та більше років, можливо розробити бонусну програму, яка може додати наприкінці строку договору ще 1,5% від суми вкладу.

Для вдосконалення і подальшого розвитку депозитних операцій, потрібно безперервно вдосконалювати технології, впроваджувати нові форми і методи

роботи, виводити на ринок нові банківські продукти, щоб розширювати клієнтську базу.

Отже, можна узагальнити, що впровадження різних депозитних програм, з особливими умовами, які враховують суму вкладу, та інші особливості, можуть забезпечити АТ КБ «Приватбанк», збільшення портфелю депозитів, що якісно вплине на діяльність комерційного банку, оскільки збільшить його можливості, щодо проведення активних операцій, які направлено на отримання прибутку.

У контексті управління депозитною політикою Приватбанку, визначення напрямів удосконалення на рівні держави, банківської системи та самого банку відіграє ключову роль у забезпеченні ефективного функціонування фінансової сфери та задоволенні потреб клієнтів. У даному аналізі було розглянуто різні аспекти управління депозитною політикою Приватбанку, включно зі стратегічним напрямом розвитку, методами та інструментами управління, а також значущістю нових депозитних продуктів у контексті вирішення поточних проблем і досягнення цілей.

На рівні держави визначення та формування напрямів удосконалення депозитної політики відіграють важливу роль у забезпеченні макроекономічної стабільності та розвитку банківської системи в цілому. Державні органи, такі як Національний банк України, мають змогу встановлювати регулятивні норми та стандарти, спрямовані на забезпечення безпеки депозитів, підтримання стійкості фінансового ринку та стимулювання економічного зростання. Важливими аспектами такого управління можуть бути встановлення вимог до резервування депозитів, регулювання відсоткових ставок за депозитами, а також контроль за фінансовою прозорістю та звітністю банків.

На рівні банківської системи важливо забезпечити узгодженість і співробітництво між різними фінансовими інститутами для досягнення загальних цілей стабільності та ефективності. Це може включати в себе розробку стандартів і практик у сфері управління депозитною політикою, обмін досвідом і кращими практиками між банками, а також спільні дослідження та аналітику у сфері споживчого попиту і переваг щодо депозитних продуктів. Крім того, регулятори

можуть створювати умови для конкуренції та інновацій на ринку депозитів, стимулюючи банки до створення нових і поліпшених депозитних продуктів.

На рівні самого Приватбанку визначення та реалізація стратегічних напрямів удосконалення депозитної політики пов'язані з розумінням потреб та уподобань клієнтів, аналізом конкурентного середовища та внутрішніми можливостями банку. Це може включати розробку та впровадження нових депозитних продуктів, адаптованих до різних сегментів клієнтів та їхніх фінансових потреб, поліпшення умов зберігання та управління депозитами, а також маркетингові та комунікаційні стратегії для залучення нових клієнтів та утримання наявних, як представлено в даній роботі.

Одним із ключових аспектів управління депозитною політикою Приватбанку є розробка і пропозиція нових депозитних продуктів, що відповідають сучасним вимогам і очікуванням клієнтів. Це може включати в себе різні типи депозитів, як-от ощадні рахунки, строкові вклади, накопичувальні програми та інші, а також різні умови та переваги для клієнтів, як-от високі відсоткові ставки, гнучкі умови вкладу та можливість використання додаткових послуг банку.

Насамкінець, управління депозитною політикою Приватбанку потребує комплексного та системного підходу на рівні держави, банківської системи та самого банку. Визначення та реалізація стратегічних напрямів удосконалення, розробка нових депозитних продуктів і забезпечення їх відповідності потребам клієнтів є ключовими аспектами такого управління. Ефективне управління депозитною політикою сприяє не тільки збільшенню частки ринку та прибутку банку, а й підвищенню рівня довіри клієнтів, поліпшенню фінансової стабільності та розвитку банківської системи в цілому.

ВИСНОВКИ

У результаті дослідження досягнута мета кваліфікаційної роботи: обґрунтовано теоретичні підходи та розроблено практичні рекомендації щодо аналізу депозитної політики банку в сучасних умовах господарювання. На підставі вирішення визначених завдань отримано такі висновки та пропозиції

Депозитна політика комерційного банку - це найважливіша складова його фінансової політики. Депозитна політика направлена на формування ресурсної бази банку, за рахунок залучення тимчасово вільних засобів клієнтів у вклади для підтримання оптимального рівня рентабельності банку.

Основними методами керування залученими ресурсами виступають цінові і не цінові методи. Цінові методи включають зміну відсоткових ставок за депозитами, не цінові - опосередковано впливають на депозити. Комерційні банки здійснюють проведення депозитних операцій шляхом залучення вкладів до запитання, термінових вкладів. Право на проведення таких операцій мають лише ті комерційні банки, які отримали особу ліцензію від Національного банку України. Діяльність комерційних банків на депозитному ринку не повинна суперечити законодавству України.

В роботі було проведено аналіз основних фінансових показників банку. Не зважаючи на підвищення кредитних ризиків та макроекономічні умови воєнного стану, Банку вдалося досягнути високих результатів за звітний період. Чистий прибуток Банку за 12 місяців 2022 року склав 30,2 млрд грн., що менше порівняно з 2021 роком на 4,85 млрд. грн., або на 13,8%. Чистий прибуток Банку залишається максимальним результатом всього банківського сектору України, загальний прибуток якого у 2022 році склав 24,7 млрд грн.

Результат роботи Банку за 2022 рік свідчить про його ефективність, стресостійкість, гнучкість та адаптивність. Довіра клієнтів до Банку, оперативне реагування на нові виклики зовнішнього середовища та нові потреби клієнтів, забезпечило Банку лідерські позиції в загальному результаті банківської системи.

Банк забезпечує універсальне обслуговування для широкого кола клієнтів і є лідером українського ринку в роздрібному сегменті, активно просуваючи послуги для малого й середнього бізнесу та вибірково працюючи в корпоративному секторі. Основу ресурсної бази банку становлять кошти фізичних осіб в національній валюті зі значною часткою поточних рахунків.

Також в роботі було визначено пріоритетні напрямки в побудові депозитної політики АТ КБ «Приватбанк». На цій основі, визначено основні завдання депозитної політики, які включають в себе – необхідність постійного моніторингу депозитного ринку України, задля оцінки поведінки інших учасників щодо залучення вкладів населення, розробку нових депозитних продуктів, що враховують сучасні інтереси вкладників у розміщенні коштів у банківському секторі, особливу увагу необхідно приділяти депозитним вкладам від фізичних осіб, регулювати вартість депозитного портфелю за рахунок розміру відсоткових ставок, збільшувати частку строкових депозитів в депозитному портфелі АТ КБ «Приватбанку».

Основні напрямками вдосконалення депозитної політики комерційного банку, було розроблено на трьох рівнях – загальнодержавному – де заходами регулювання депозитного ринку визначено – боротьбу з інфляцією, та зниження коливання курсу національної валюти, на рівні банківської системи – формування умов для збільшення довіри вкладників, збільшення частки довгострокових депозитів та заходів, щодо збільшення частки депозитів фізичних осіб в депозитному портфелі комерційних банків, та на рівні АТ КБ «Приватбанк» - заходи щодо захисту від передчасного закриття депозитних вкладів, залучення нових клієнтів, шляхом розробки нових депозитних продуктів, удосконалення обслуговування клієнтів «Приватбанку».

Оскільки основним заходом щодо удосконалення депозитної політики АТ КБ «Приватбанк» було визначено – розробку нових депозитних продуктів – в роботі представлено два новітніх види депозитів для різних категорій вкладників, Так, представлено так званий «бонусний» вклад, в основі якого лежить розіграш додаткових відсотків, які виплачуються наприкінці дії депозитного договору,

шляхом розіграшу, розмір сплачених додаткових відсотків, залежить від терміну вкладу та від суми вкладу. Другий розроблений депозитний продукт – це вклад для VIP-клієнтів, сума вкладу яких перевищує 500 тис. грн., за цим депозитом, у подарунок клієнту, можливо відкрити картку, та проводити перерахунок відсотків за депозитом кожного місяця, що знизить потребу клієнта звертатися до банківської установи, для отримання прибутку по вкладу.

Таким чином, доведено, що формування ефективної депозитної політики банку є одним із важливих аспектів в його прибутковій діяльності, оскільки саме від неї залежить можливий обсяг активних операцій комерційного банку, які приносять йому прибуток. Оптимальне управління депозитною політикою дозволяє банку залучати достатній обсяг депозитів для покриття своїх кредитних ризиків та забезпечення ліквідності, що є ключовими аспектами його фінансової стабільності.

Успішна реалізація стратегії управління депозитною політикою дозволяє банку збільшити довіру своїх клієнтів та зайняти сильну позицію на ринку. Привабливі депозитні продукти сприяють повертання нових клієнтів та збереженню існуючих, що в свою чергу збільшує потенційний обсяг активів, доступних для вкладання в доходні операції.

Крім того, ефективне управління депозитною політикою дозволяє банку визначати оптимальні умови для розміщення депозитів, включаючи високий рівень безпеки та конкурентоспроможність процентних ставок. Це стимулює розвиток фінансової сфери в цілому, забезпечуючи більш широкий доступ до фінансових послуг для населення та підприємств.

Отже, формування ефективної депозитної політики є важливим кроком для досягнення успіху комерційного банку, оскільки вона безпосередньо впливає на його фінансову стабільність, здатність привертати клієнтів та конкурентоспроможність на ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрушків Т. Депозитна політика комерційного банку та напрями її вдосконалення / Т. Андрушків. Українська наука : минуле сучасне, майбутнє. 2012. №17. С. 3–13.
2. Бартош О. Депозитна політика банку та основні етапи її формування. Вісник УБС НБУ. 2008. №3. С. 97–101.
3. Бугель Ю.В. Проблеми розвитку банківської системи в Україні / Ю.В. Бугель // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016. – Випуск 9. – С. 623-626. <http://global-national.in.ua/archive/9-2016/127.pdf>
4. Волохата В. Є. Роль депозитної політики в управлінні ресурсами банку. Вісник НТУ «ХПІ». 2012. №58. С. 38–46.
5. Гринько О., Хохлов В. Прогнозування ресурсів банківських установ Вісник НБУ №8. 2018. С. 30-36. URL: <https://journal.bank.gov.ua/archive/2018/8.pdf>
6. Дзюблюк О. В. Розвиток банківської системи України як основа реалізації стратегії економічного зростання: монографія / за ред. д. е. н., проф. О. В. Дзюблюка Тернопіль. 2018. С. 384
7. Дзюблюк О.В. Розвиток банківської системи України як основа реалізації стратегії економічного зростання : [монографія] / За ред. д. е. н., проф. О.В. Дзюблюка. – Тернопіль : ТНЕУ, 2010. – 384 с.
8. Дмитрієва О. А. Оптимізація депозитної діяльності комерційного банку. Фінанси України №5. 2014. С. 138-145.
9. Довгань Ж. М. Удосконалення депозитної політики банківських установ. Наука молода. Збірник наукових праць молодих вчених Тернопільського національного економічного університету №23. 2015. С.46-53.
10. Еш С.М. Депозитна політика комерційного банку та напрями її вдосконалення в умовах економічної кризи банків / С.М. Еш. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/9499/1/DEPOZITIC%20POLICY%20OF.pdf>.

11.Євченко Н. Г. Вплив податкових ризиків на фінансову безпеку банку / Н. Г. Євченко, О. А. Криклій // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: збірник наукових праць. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2009. – Вип. 25. – С. 45 – 52.

12.Ємець В.А. Характеристика депозитної політики банків України на сучасному етапі. Управління розвитком №13. 2013. С. 79–81. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/4045/1>

13.Зачосова Н. В. Особливості забезпечення фінансової безпеки комерційних банків в Україні. Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції. 2011. № 4. С. 74 – 78.

14.Золотарьова О. Модифікація депозитної політики комерційних банків України. Економіка та держава. 2015. №2. С. 65–69

15.Золотарьова О.В., Півняк Ю.В., Гурбич О.В. Модифікація депозитної політики комерційних банків України. Економіка та держава №2. Дніпродзержинськ . 2018. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/2_2015/16.pdf

16.Качур Ю.О., Татяніна С.М., Методи залучення банками депозитних ресурсів. Гроші, фінанси та кредит. Університет державної фіскальної служби України №35. 2019р. С.420 - 426

17.Кириленко В. М. Аналіз депозитної бази банку. Банківська справа. 2012. №5. С. 31–38

18.Коваленко В. В. Депозитна діяльність банків України: реалії та розвиток на майбутнє. Глобальні та національні проблеми економіки. Електронне наукове фахове видання №4. 2020. С. 834-837. URL: <http://global-national.in.ua/archive/4-2015/177.pdf>

19.Коваленко В. Вплив депозитної політики на формування архітекtonіки розвитку банків Scientific Journal “ScienceRise”. 2015. № 3/3(8). С. 78–81.

20.Коцовська, Р.Р. Банківські операції: навч. посіб. Київ. Знання, 2010. 390с

21.Лавров Р.В. Депозитна політика банку в сучасних умовах. Науковий вісник Чернігівського державного інституту економіки і управління. 2010. № 4(8) . С. 182–187

22. Мокрій О.Г. Критерії оцінки ефективності депозитної політики банку. Наукові засади розвитку знань економічної теорії. ТОМ II . Черкаси – 21-22 квітня 2016 р. URL:

https://er.chdtu.edu.ua/bitstream/ChSTU/271/1/Мокрій_ОГ_Критерії%20оцінки%20ефективності%20депозитної%20політики%20банку_p.58-62.pdf

23. Основні показники діяльності банків України. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/>

24. Офіційний сайт АТ КБ «Приватбанк»: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://privatbank.ua/>

25. Пантелєєва Н. Інноваційні підходи до формування ресурсної бази банків на засадах клієнтоцентричної депозитної політики. Банківська справа. 2013. №2. С. 59–72

26. Примостка Л.О. Фінансовий менеджмент у банку: підручник. - 2-ге вид., доп. і перероб. К.: КНЕУ. 2016. 468с

27. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7.12.2000 р. №2121-111.

28. Продан М.В. Творення простору довіри до банків в умовах подолання наслідків економічної кризи. Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. Випуск 12. С. 462-467

29. Радченко Н.Г. Методичні підходи до оцінки ефективності депозитної політики банку. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки) №3(27), 2018. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/159845086.pdf>

30. Рейтинг надійності українських банків 2023 / 2024 + інфографіка URL: https://finansovich.com/aktualne/rejting-nadijnosti-ukrbankiv-infografika/#_9

31. Рисін В. Залучення заощаджень населення фінансовими посередниками: монографія Львів: ЛБІНБУ, 2005. 213 с.

32.Руда О.Л., Маркуш К.Г. Депозитна політика банку та механізм її реалізації. Вінниця. Економіка та держава №11/2018. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/11_2018/17.pdf

33.Рудан В. Я. Особливості формування депозитної бази вітчизняних банків та її вплив на ліквідність банківської системи. Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє №16. 2011. С. 218–228.

34.Руцишин Н.М. Сучасний стан та на прями розвитку депозитної діяльності банків України [Електронний ресурс] / Н.М. Руцишин, І.І. Милян. – 2019. – Режим доступу: http://visnyk.onu.od.ua/journal/2019_24_2/22.pdf.

35.Руська Р. В. Застосування математичних методів в банківській діяльності: Методичні рекомендації. Тернопіль: Тайп, 2014.-140 с.

36.Методичні рекомендації. Тернопіль: Тайп, 2014.-140 Сало І. В. Фінансовий менеджмент банку: Навчальний посібник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2007. 314 с.

37.Сивик О.О. Депозитна політика банківських установ. Тернопільський національний економічний університет. Тернопіль. 2018. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/jspui/bitstream/316497/28336/1/%D0%A1%D0%B8%D0%B2%D0%B8%D0%BA%20%D0%9E.%D0%9E..pdf>

38.Синяк А.А. Можливі напрями удосконалення депозитної політики комерційних банків України на сучасному етапі / А.А. Синяк [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://masters.donntu.edu.ua/2013/iem/sinyak/library/article2.htm>.

39.Синяк А.А. Можливі напрями удосконалення депозитної політики комерційних банків України на сучасному етапі. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://masters.donntu.org/2013/iem/sinyak/library/article2.htm> (дата звернення 25.09.2022).

40.Сорока Л.О. Теоретичні засади депозитної політики в системі управління фінансовою безпекою банку / Л.О. Сорока, Л.А. Приступа // Фінансові аспекти розвитку економіки України: теорія, методологія, практика : Збірник наукових

праць молодих вчених та студентів. Том 2 / ред. кол.: Н. А. Хрущ, Р. С. Квасницька, І. В. Форкун та інші (відп. ред. Н. А. Хрущ). – Хмельницький : ХНУ, 2017. – С. 98-100.

41. Співак С. Депозитна політика комерційних банків [Електронний ресурс] Режим доступу : <http://archive.nbuv.gov.ua>.

42. Стойка В. Теоретичні підходи до визначення поняття «депозитна політика» та особливостей її формування в комерційному банку. Науковий вісник Ужгородського університету. 2014. Серія Економіка. Випуск 3(44). С. 114–116

43. Тертична Н. Удосконалення механізму формування депозитної політики комерційних банків України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://archive.nbuv.gov.ua>.

44. Управління аналізу діяльності системи банків департаменту методології банківського регулювання та нагляду НБУ. Вісник НБУ. 2021. №2. С.50.

45. Фролов С. Банківська справа і основи митного регулювання в Україні: теорія та практика : навчальний посібник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2004 368 с.

46. Цивільний кодекс України, від 16.01.2003 №435-IV. [Електронний ресурс] : [прийнято Верх. Радою 16.01.2003 р., No 435–IV]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

47. Череп А.В., Андросова О.Ф. Банківські операції: навч. посіб. Київ: Кондор, 2008. 410 с.

48. Шульга Н. П. Банківський контролінг: підручник. К: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2011. 437 с.

49. Special publications of the society of economic geologists. Andean Copper Deposits: New Discoveries, Mineralization, Styles and Metallogeny. Francisco Camus; Richard M. Sillitoe; Richard Petersen. Society of Economic Geologists. URL: <https://pubs.geoscienceworld.org/segweb/books/book/1230/chapter/107025>

50. U.S. Bureau of labor statistics. Subjects. Consumer price index. URL: <https://www.bls.gov/cpi/>

ДОДАТКИ

Додаток А
Фінансова звітність АТ КБ «Приватбанк»

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про фінансовий стан станом за 31 грудня 2022 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2022	31 грудня 2021
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	96 380	52 835
Кредити та аванси банкам	7	103 837	26 243
Кредити та аванси клієнтам	8	68 084	68 218
Інвестиційні цінні папери в т.ч.:		239 752	222 277
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	95 716	93 096
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	143 920	129 074
- за амортизованою собівартістю	9	116	107
Поточні податкові активи	25	9 079	9 978
Відстрочені податкові активи	25	1 100	-
Інвестиції в дочірні підприємства, спільні підприємства та асоційовані підприємства		30	30
Інвестиційна нерухомість	10	2 155	1 989
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	11	1 389	1 288
Основні засоби	11	5 228	6 074
Інші фінансові активи	12	4 309	2 644
Інші нефінансові активи	13	9 189	9 713
Непоточні активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати власникам		64	7
Загальна сума активів		540 596	401 296
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти банків		-	3
Кошти клієнтів	14	471 970	325 303
Інші залучені кошти	15	128	-
Відстрочені податкові зобов'язання	25	-	159
Інші фінансові зобов'язання	16	2 634	3 770
Забезпечення у т.ч.:	17	5 804	3 651
- резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії		1 280	373
- інше забезпечення		4 524	3 278
Інші нефінансові зобов'язання	18	2 271	1 795
Загальна сума зобов'язань		482 807	334 681
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	19	206 060	206 060
Емісійний дохід	19	23	23
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174
Інші резерви	9, 11	(15 168)	(4 091)
Резерви та інші фонди банку	19	11 449	9 696
Накопичений дефіцит		(156 749)	(157 247)
Загальна сума власного капіталу		57 789	66 615
Загальна сума власного капіталу та зобов'язань		540 596	401 296

Затверджено до випуску та підписано 18 квітня 2023 року.

Г. Бьош
Голова Правління

Г. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління (з питань фінансів)

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про прибуток або збиток за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	2022 рік	2021 рік
Процентні доходи в т.ч.:		43 686	35 854
- процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка	20	38 905	30 870
- інші процентні доходи	20	4 781	4 984
Процентні витрати	20	(3 768)	(8 537)
Чистий процентний дохід		39 918	29 317
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9	21	(15 396)	(856)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на зменшення корисності		24 522	28 461
Комісійні доходи	22	32 945	35 057
Комісійні витрати	22	(12 505)	(11 840)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		14 655	3 226
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		(7 760)	1 017
Чистий прибуток (збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	119	32
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток	9	2 608	(7 666)
Чистий прибуток (збиток) від операцій об'єктів інвестиційної нерухомості		267	(873)
Витрати на виплати працівникам		(10 096)	(8 904)
Амортизаційні витрати	11	(1 970)	(2 183)
Інші адміністративні та операційні витрати в т.ч.:	23	(10 473)	(2 348)
- розформування (витрати на створення) резерву під кредитні ризики	17, 23	(885)	6 464
- адміністративні та операційні витрати	23	(9 588)	(8 812)
Інші доходи	24	2 815	1 286
Інші прибутки (збиток) - збиток від модифікації фінансових активів		(458)	(111)
Доходи (витрати), які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		(1)	(164)
Прибуток (збиток), що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю		4	77
Прибуток до оподаткування		34 672	35 067
(Витрати на сплату податку), доходи від повернення податку	25	(4 474)	(17)
Прибуток за рік		30 198	35 050

Затверджено до випуску та підписано 18 квітня 2023 року.

Г. Бьох
Голова Правління

Г. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління (з питань фінансів)

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про фінансовий стан станом за 31 грудня 2021 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2021	31 грудня 2020 (як рекламифіковано)	31 грудня 2019 (як рекламифіковано)
АКТИВИ				
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	52 835	49 911	45 894
Кредити та аванси банкам	7	26 243	25 059	27 118
Кредити та аванси клієнтам	8	68 218	55 021	59 544
Інвестиційні цінні папери в т.ч.:		222 277	221 661	152 157
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	93 096	100 750	84 680
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	129 074	119 196	66 602
- за амортизованою собівартістю	9	107	1 715	875
Поточні податкові активи	21	9 978	6 660	2 257
Інвестиції в дочірні підприємства, спільні підприємства та асоційовані підприємства		30	30	155
Інвестиційна нерухомість		1 989	2 933	3 379
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	10	1 288	953	648
Осередні засоби	10	6 074	6 689	5 832
Інші фінансові активи	11	2 644	3 448	2 210
Інші нефінансові активи	12	9 713	10 128	10 529
Непоточні активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати власникам		7	32	-
Загальна сума активів		401 296	382 525	309 723
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
Інші залучені кошти		-	-	7 721
Кошти банків		3	2	201
Кошти клієнтів	13	325 303	312 708	240 621
Відстрочені податкові зобов'язання	21	159	146	121
Інші фінансові зобов'язання	14	3 770	4 059	2 639
Забезпечення у т.ч.:	15	3 651	10 687	2 363
- резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії		373	329	290
- інше забезпечення		3 278	10 358	2 073
Інші нефінансові зобов'язання	15	1 795	2 098	1 528
Загальна сума зобов'язань		334 681	329 700	255 194
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ				
Статутний капітал	16	206 060	206 060	206 060
Емісійний дохід	16	23	23	23
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174	12 174
Інші резерви	9, 10	(4 091)	(2 248)	(660)
Резерви та інші фонди банку	16	9 696	8 481	6 860
Накопичений дефіцит		(157 247)	(171 665)	(169 918)
Загальна сума власного капіталу		66 615	52 825	54 529
Загальна сума власного капіталу та зобов'язань		401 296	382 525	309 723

Затверджено до випуску та підписано 26 липня 2022 року.

Г. Брод
Голова Правління

Г. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління (з питань фінансів)

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер